

Strategia de Dezvoltare Comunitară a localității Tudora pentru anii 2024-2029

Această Strategie a fost elaborată în anul 2024 de grupul de Lucru creat de APL Tudora și ajustată la dimensiunea egalității de gen în cadrul programului „Leadership feminin pentru o guvernare sensibilă la gen”, parte a inițiativei „Femelle pentru Pace și Prosperitate”, implementată cu sprijinul UN Women Moldova și al Guvernului Elveției (octombrie 2025).

Cuprins

Lista de figuri	Ошибка! Закладка не определена.
Lista de tabele	Ошибка! Закладка не определена.
1. Introducere și rezumat executiv	4
1.1. Fișa de rezumat Planificarea Strategică Locală	4
1.2. Contextul național și regional	5
1.3. Comisia și echipele PSM	5
2. Introducere în planificarea strategică	7
2.1. Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategic	7
2.2. Cadrul juridic și instituțional privind dezvoltarea comunitară	7
2.3. Informații generale despre comunitate	8
3. Profilul și analiza comunității	9
3.1. Caracteristici geografice și de mediu	9
3.1.1. <i>Caracteristici fizico-geografice</i>	9
3.1.2. <i>Planificare spațială</i>	Ошибка! Закладка не определена.
3.1.3. <i>Resurse naturale</i>	Ошибка! Закладка не определена.
3.1.4. <i>Factorii de poluare a mediului</i>	Ошибка! Закладка не определена.
3.2. Demografie	Ошибка! Закладка не определена.
3.2.1. <i>Resurse Umane</i>	Ошибка! Закладка не определена.
3.2.2. <i>Forța de Muncă</i>	Ошибка! Закладка не определена.
3.3. Servicii Sociale	Ошибка! Закладка не определена.
3.3.1. <i>Caracteristicile grupurilor vulnerabile</i>	Ошибка! Закладка не определена.
3.3.2. <i>Servicii Sociale</i>	Ошибка! Закладка не определена.
3.4. Economia	Ошибка! Закладка не определена.
3.4.1. <i>Structura de afaceri a economiei locale și a domeniului de afaceri</i>	Ошибка! Закладка не определена.
3.4.2. <i>Sectorul Agriculturii</i>	20
3.4.3. <i>Industria</i>	Ошибка! Закладка не определена.
3.4.4. <i>Comerțul și serviciile</i>	Ошибка! Закладка не определена.
3.5. Infrastructura	Ошибка! Закладка не определена.
3.5.1. <i>Infrastructura Utilităților Publice</i>	Ошибка! Закладка не определена.
3.5.2. <i>Fondul locativ</i>	Ошибка! Закладка не определена.
3.6. Buna guvernare și management	Ошибка! Закладка не определена.
3.6.1. <i>Gestionarea administrativă</i>	Ошибка! Закладка не определена.
3.6.2. <i>Transparență decizională</i>	Ошибка! Закладка не определена.
3.6.3. <i>Bugetul Local</i>	Ошибка! Закладка не определена.
3.6.4. <i>Societatea civilă</i>	Ошибка! Закладка не определена.

4. Analiza SWOT	29-30
4.1. Viziunea comunității	30
4.2. Cadrul și direcțiile strategice	30
4.3. Gestionarea bunurilor	34
4.4. Planul de Acțiuni	33-43
4.5. Planul și cadrul de monitorizare și evaluare	49
4.5.1. Etape de implementare	49
4.5.2. Monitorizarea strategiei	49-48
Anexa 1. Fișe de proiect	49-53

1. Introducere și rezumat executiv

1.1. Fișa de rezumat

Dezvoltarea durabilă și procesul de descentralizare a administrației publice constituie un obiectiv esențial al guvernării publice naționale, având ca scop promovarea unei dezvoltări economice și sociale echilibrate la nivel local, prin valorificarea eficientă a resurselor disponibile (umane, materiale și instituționale) și prin optimizarea activităților autorităților locale.

În acest context, Strategia de Dezvoltare Comunitară (SDC) oferă cadrul strategic pentru implementarea unei dezvoltări durabile, echitabile și armonioase pentru toți cetățenii comunei. Pe măsură ce strategia este aplicată, se preconizează îmbunătățirea calității vieții locuitorilor.

Profilul socio-economic al satului Tudora este un document amplu, care prin conținutul său reflectă starea actuală de dezvoltare a localității. Acesta realizează o analiză detaliată a potențialului socio-uman, a dezvoltării economice locale, a resurselor naturale, a serviciilor publice, a infrastructurii sociale și de afaceri, precum și a capacității instituționale a autorităților publice locale și a structurilor societății civile implicate în procesul de dezvoltare locală. Scopul documentului este acela de a evalua situația existentă și de a fundamenta elaborarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică pentru perioada 2024–2029.

Elaborarea profilului a fost realizată într-un mod participativ, cu implicarea reprezentanților diverselor grupuri din comunitate – femei, bărbați, tineri, persoane în etate, persoane cu dizabilități, antreprenori – reuniți în Grupul de Lucru pentru Planificare Strategică (GLPS), format prin dispoziția primarului nr. 2/6 din 04.03.2024.

Activitățile care au stat la baza elaborării profilului socio-economic au inclus:

- culegerea datelor statistice privind dezvoltarea economică;
- colectarea informațiilor privind structura demografică și aspectele sociale;
- analiza datelor privind dezvoltarea teritorială și utilizarea terenurilor;
- evaluarea guvernantei administrative și a bunei guvernări;
- examinarea stării mediului înconjurător;
- organizarea unei ședințe de lucru cu membrii GLPS, formularea recomandărilor, definirea profilului comunității și realizarea unei analize SWOT;
- ajustarea documentului la dimensiunea de egalitate de gen.

Profilul este structurat în șase secțiuni principale:

1. Caracteristici geografice și de mediu;
2. Demografie;
3. Servicii sociale;
4. Economie;
5. Infrastructură;
6. Buna guvernare și management.

Analiza situației curente se încheie cu o analiză SWOT (puncte tari, puncte slabe, oportunități și amenințări), realizată în cadrul unei mese rotunde cu participarea membrilor comunității. Aceasta a fost întocmită pe baza informațiilor și datelor cuprinse în profilul comunității.

1.2. Contextul național și regional

Strategia de Dezvoltare Comunitară reprezintă un document cuprinzător, creat printr-un parteneriat extins, bazat pe documentele de programare la nivel local (Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Ștefan Vodă 2013-2020), regional (Strategia de Dezvoltare Regională Sud 2016-2020 și strategii sectoriale regionale) și național (Strategia națională de dezvoltare „Moldova 2030”, strategii sectoriale), precum și pe planuri internaționale (Agenda 2030 pentru Dezvoltare Durabilă).

Această strategie se aliază cu cadrul legislativ relevant ce promovează egalitatea de gen la nivelul autorităților publice locale de nivel I, având în vedere următoarele acte normative: Legea nr. 5 din 09.02.2006 privind asigurarea egalității de șanse între femei și bărbați (art. 200), Carta Europeană a Egalității între Femei și Bărbați în Viața Locală– CEEGFBVL (elaborată și susținută de Consiliul European al Municipalităților și Regiunilor și partenerii săi), Declarația Universală a Drepturilor Omului (1948), Convenția privind drepturile politice ale femeilor (1952), Pactul Internațional cu privire la drepturile economice, sociale și culturale (1966), Declarația și Platforma de Acțiune de la Beijing (1995), Convenția pentru eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (1979) (CEDAW). De asemenea, se consideră și Strategia de descentralizare, care include șapte domenii de acțiune, unul dintre acestea fiind „Democrația, etica, drepturile omului și egalitatea de gen”. În plus, sunt luate în calcul și strategii naționale relevante, cum ar fi Hotărârea Guvernului Nr. 259 din 28 aprilie 2017, care aprobă Strategia pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pentru perioada 2017-2021, împreună cu Planul de acțiuni asociat, care detaliază domeniile de intervenție, cum ar fi participarea femeilor în procesul de luare a deciziilor, educația, sănătatea, piața muncii, schimbările climatice, mecanismul instituțional, combaterea stereotipurilor în societate, comunicarea non-violentă, egalitatea de gen în sectorul de securitate și apărare și bugetarea sensibilă la dimensiunea de gen.

1.3. Comisia și echipele PSM

Prezentul document reprezintă Strategia de Dezvoltare Comunitară a satului Tudora anii 2024-2029, un document de politică publică, care va ghida acțiunile Administrației Publice Locale, în următorii 5 ani, în vederea asigurării unui proces continuu și coerent de dezvoltare a localității.

Pentru elaborarea strategiei a fost creat un grup de lucru, componența căruia a fost aprobată prin Dispoziția primarului 2/6 din 04.03.2024, după cum urmează:

Componența grupului pentru planificare strategică

#	Numele, prenumele	Locul de muncă	Funcția
1.	Mocan Veronica	Primăria Tudora	Primară
2.	Cchilian Marina	Primăria Tudora	Secretară Consiliul Local
3.	Gratii Natalia	Primăria Tudora	Contabila Șef
4.	Țapu Alunel	Primăria Tudora	Inginer Cadastral
5.	Plevan Marina	Primăria Tudora	Asistentă Socială
6.	Tabuncic Maria	Primăria Tudora	Perceptoare Fiscală
7.	Pascaluță Rita	Primăria Tudora	Contabilă
8.	Onici Dorina	Casa de Cultură Tudora	Directoare
9.	Pascal Natalia	Biblioteca Tudora	Bibliotecară
10.	Golovcenco Angela	Grădinița de copii Tudora	Directoare
11.	Popescu Ecaterina	Gimnaziul Ștefan Culea	Directoare

#	Numele, prenumele	Locul de muncă	Funcția
12.	Dombrov Elena	CM "Empatie"	Directoare
13.	Malancea Liliana	Centrul de zi pentru copii	Directoare
14.	Donos Svetlana	OMF Tudora	Șefă
15.	Onici Dorin	Pensiunea "La Tudora"	Director-adjunct
16.	Palancean Oleg	AO "Tudoreni de pretutindeni"	Administrator
17.	Suhani Cristina	GAL "Valea Nistrului de jos"	Directoare
18.	Uța Eugenia	Club de seniori	Administratoare
19.	Gavrilovici Valeriu	Colectivul artistic Tudoreni	Conducător
20.	Ghilan Vasile	Primăria Tudora	Consilier
21.	Dolgoter Alexandru	Primăria Tudora	Consilier
22.	Busuioc Victor	Primăria Tudora	Consilier
23.	Dombrov Maria	Primăria Tudora	Consilieră
24.	Onici Violeta	Primăria Tudora	Consilieră
25.	Cerednicenco Vladimir	Primăria Tudora	Consilier
26.	Gavrilovici Ludmila	SRL Gavrilovici s.Tudora	Antreprenoară
27.	Sîrbu Alexandru	SRL Sîrbu s.Tudora	Antreprenor
28.	Mocan Serghei	Primăria Tudora	Consilier
29.	Cămila Andrei	Primăria Tudora	Consilier
30.	Dombrov Lidia	SRL Dombrov	Antreprenoare
31.	Golovcenco Natalia	Primăria Tudora	Lucrătoare Socială
32.	Voloh Natalia	Primăria Tudora	Lucrătoare Socială
33.	Meriuță Aleona	SRL Olifer	Antreprenoară
34.	Busuioc Nicoleta	Consiliul Local de Tineret	Șefă
35.	Cazotii Eugen	USM	Student
36.	Calmic Claudia	Liceul	Elevă
37.	Meriuță Vasile	AO "Animal protecțion"	Antreprenor
38.	Purcel Tamara	SRL "Anfepur" fabrica de vin	Antreprenoare
39.	Barbei Valentina	SRL "Agro-Valentina"	Antreprenoare

22. Introducere în planificarea strategică.

2.1 Dezvoltarea metodologiei de pregătire a planului strategic

Prezentul document a fost elaborat cu scopul de a stimula procesul de dezvoltare socio-economică a localității și de a defini repere clare pentru mobilizarea eforturilor comune ale membrilor comunității, în vederea îmbunătățirii calității vieții cetățenilor.

Metodologia de lucru a urmat pașii specifici procesului de elaborare a unei strategii:

1. Analiza diagnostică a teritoriului, realizată pe baza datelor existente, cu implicarea actorilor relevanți – administrația publică locală, mediul de afaceri, societatea civilă și responsabilii pe domenii. Această analiză, care include atât o abordare tematică, cât și una integrată, a constituit fundamentul activității grupurilor de lucru.
2. Analiza SWOT – un instrument esențial pentru evaluarea potențialului de dezvoltare al satului. Aceasta evidențiază punctele forte și slabe, precum și oportunitățile și amenințările identificate în urma diagnosticului teritorial. Analiza a fost realizată printr-un proces participativ, cu implicarea activă a părților interesate, prin intermediul grupurilor sectoriale, interviurilor, atelierelor de lucru, focus grupurilor și dezbaterilor publice.
3. Strategia propriu-zisă include viziunea de dezvoltare, obiectivele generale și specifice, precum și principalele direcții strategice de intervenție pentru sat. Aceste obiective sunt formulate clar, cu indicatori măsurabili în funcție de timp, relevanță și rezultate așteptate.
4. Planul de acțiuni pentru perioada 2024–2029 detaliază acțiunile concrete ce urmează a fi implementate pe termen scurt și mediu, pentru realizarea obiectivelor specifice prevăzute în Strategie.

Totodată, metodologia aplicată a asigurat un proces participativ și transparent de elaborare, prin organizarea de interviuri, aplicarea de chestionare, desfășurarea de workshop-uri, focus grupuri, sesiuni de formare, întâlniri ale grupurilor de lucru sectoriale, consultări și audieri publice în etapele cheie ale procesului. Aceste activități au urmărit exprimarea nevoilor și aspirațiilor tuturor categoriilor sociale.

Au fost respectate principiile egalității de șanse și echității de gen, ale incluziunii sociale și ale reprezentării echitabile a tuturor grupurilor din comunitate, ținând cont de criteriile precum vârsta, genul, etnia, religia și gradul de vulnerabilitate.

În baza Planului de acțiuni, vor fi elaborate planuri anuale de activități, care vor fi implementate la nivelul Consiliului local Tudora.

2.2 Cadrul juridic și instituțional privind dezvoltarea comunitară

Strategia de Dezvoltare Comunitară a satului Tudora pentru anii 2024 – 2029 reprezintă un document de planificare strategică integrată la nivel local, un mijloc esențial pentru factorii de decizie, părțile interesate și, nu în ultimul rând, pentru cetățeni, unde sunt identificate cele mai bune soluții pentru creșterea calității vieții prin asigurarea unui mediu sănătos pentru o dezvoltare durabilă pe termen mediu și lung în comunitate.

Aceasta a fost elaborată cu suportul de Grupului de Lucru pentru Planificare Strategică (în continuare GLPS) constituit prin Dispoziția primarului satului Tudora2/6 din 04.03.2024.

2.3 Informații generale despre comunitate

Satul Tudora este situat pe malul drept al fluviului național Nistru, în dreptul Deltei Nistrului (un spațiu natural cu numeroase gârle și stufării ce formează de fapt o arie extinsă de mlaștini, stufării cu un lac în mijlocul ei (pe malul opus al Nistrului), numită de localnici Balta cea Lată și care se întinde, paralel, de-a lungul a șapte sate (Talmaza, Răscăieți, Purcari, Olănești, Crocmaz, Tudora, Palanca), comuna Tudora este penultima (ultima fiind Palanca) localitate ce marchează extremitatea de sud-est a Republicii Moldova și a fostului județ Tighina, având hotare învecinate cu comunele Crocmaz (la Nord-Vest, 5 km), Palanca (la Sud-Est, 5 km) și Căplani (la Sud-Vest, 19 km); la Nord-Est, peste fluviul Nistru – cu localitatea Iaska, Regiunea Odessa, Ucraina.

La o depărtare de 43 km de Cetatea Albă (astăzi Belgorod-Dnestrovskii, Ucraina) și 64 km de orașul-port Odessa, Ucraina.

Din punctul de vedere al reliefului, localitatea este așezată pe un șes din capul stepei Bugeacului, puțin înclinat spre malul Nistrului, având unul dintre cele mai roditoare cernoziomuri. Punctul cel mai înalt al reliefului se află pe latura de sud-vest a satului și constituie o movilă de 8-9 metri înălțime, purtând microtoponimul La Movilă.

La polul opus al localității se află două suprafețe, ce poartă microtoponimele Balta din Jos și Baibol, terenuri din vreme în vreme inundate în timpul revărsării Nistrului, chiar dacă perimetrul lor este apărat de un dig de 1,5-2 metri mai sus de nivelul normal al fluviului Nistru. În anii când nu erau inundate gospodăria agricolă cultiva zarzavaturi, iar în prezent proprietarii de terenuri agricole cultivă preponderent cartofi, porumb și lucernă. Tot în Baibol comuna Tudora are și un colț de pădure, purtând în secolul trecut microtoponimul Cazine.

Populația satului Tudora constituie 1833 locuitori. Ponderea bărbaților în totalul populației este de 50,41%, iar femeile constituie 49,59%. Majoritatea populației își are locul de muncă în s. Tudora, la munca sezonieră culesul fructelor, construcții și o parte mai mică în instituții. Suprafața pe care se extinde localitatea este de 3068,75 hectare, inclusiv suprafața intravilanului este de 882,02 ha, iar suprafața extravilanului de 2186,73 ha.

Infrastructura socială a localității Tudora include o grădiniță de copii, un gimnaziu, un punct medical, un stadion sportiv, un centru de cultură și agrement, un centru multifuncțional cu servicii sociale, un centru de zi pentru copii în situație de risc, precum și o bibliotecă publică. Majoritatea acestor edificii publice au fost construite în perioada anilor 70-80 și deși au fost folosite de-a lungul decadelor, au beneficiat de puține lucrări de renovare. Prin urmare, acestea necesită în continuare reabilitări semnificative pentru a răspunde nevoilor actuale ale comunității.

Tudora este o localitate cu o istorie îndelungată, fiind menționată documentar pentru prima dată în anul 1595. Așezată pe malul râului Nistru, lângă vama Tudora (care reprezintă intrarea în țară), și la doar 4 km de vama Palanca, ceea ce oferă localității o poziție strategică pe traseul Chișinău – Palanca. Această locație favorizează dezvoltarea micilor întreprinderi și creează oportunități semnificative pentru atragerea de turiști și vizitatori, având în vedere fluxul de tranzit dinspre și spre Ucraina.

De asemenea, poziționarea pe malul Nistrului și apropierea de punctele vamale sunt factori care pot stimula dezvoltarea turismului. În acest sens, investițiile în pensiuni și în promovarea turismului agrar ar putea aduce beneficii semnificative pentru economia locală, contribuind astfel la dezvoltarea sustenabilă a satului pe termen lung.

La 01.01.2024, în satul Tudora sunt înregistrate valorile următorilor indicatori socio-economici:

Indicatori socio-economici s.Tudora, 2024

	Indicatori socio-economici	2024	Femei	Bărbați
1	Total populație, inclusiv	1833	909	924
1.1.	- Copii de vârstă (0-6 ani)	75	36	39
1.3	- Copii de vârstă școlară	185	91	94
1.4	- Populație economic activă	1107	555	559
1.5	- Persoane în etate (pensionari)	466	227	232
1.6	- Populație plecată (migranți)	267	127	140
2.	Număr de agenți economici	21	10	11
3	Număr de salariați, inclusiv	410	220	190
3.1	- În sfera bugetară	115	85	30
3.2	- În economia reală	295	135	160
4	Salariul mediu (estimativ)	5500 lei		
5	Bugetul total executat (venituri) anul 2024	8 812,6 mii lei		
5.1	- Venituri proprii, anul 2024	2170,4.6 mii lei		
6	Număr total de gospodării	824		
6.1	% din gospodării conectate la apeduct	90%		
6.2	% din gospodării conectate la canalizare	0%		
6.3	% din gospodării contract de evacuare centralizată a deșeurilor	90 %		
6.4	% de gospodării conectate la rețeaua de gaz	75 %		
7	Lungimea drumurilor locale (total)	18 km		
7.1	% din drumuri locale cu acoperire rigidă (asfalt și "variantă albă")	80 %		
7.2	% din străzi cu iluminat nocturn	10 %		

3.Profilul și analiza comunității

3.1 Caracteristici geografice și de mediu

3.1.1 Caracteristici fizico-geografice

Poziționarea geografică. La scara de continent, geografic Tudora este amplasată în partea de Sud-Est a Europei, în apropiere de centrul geografic al continentului și în partea de Est a Republicii Moldova la cca 140 km distanță de or. Chișinău și la 43 km de centrul raional Ștefan Vodă.

Clima și aerul.

Clima localității se caracterizează prin temperaturi crescânde și precipitații reduse. În ultimii ani secetele sunt tot mai frecvente. Suma temperaturilor variază între 32-33 grade. Perioada fără înghețuri variază între 180-194 zile. Înghețurile târzii de primăvară au loc între 10 și 20 aprilie, iar în unii ani și mai târziu. Temperatura medie anuală e de +10 grade, cea mai călduroasă lună este iulie, cea mai friguroasă – ianuarie. Maxima absolută a temperaturii atinge 35 grade, cea minimă -31 grade. Creșterea frecvenței și puterii de manifestare a factorilor climaterici de risc (secete, ploi cu grindină, înghețuri de primăvara) în ultimii 15 ani condiționează pierderi crescânde pentru agenții

economici ce activează în agricultură și, astfel, perechitează dezvoltarea activităților economice din domeniul agricol.

Suprafața totală a satului constituie 3068,75 ha, pe care conform ultimelor date de la Biroul Național de Statistică, locuiesc 1833 de locuitori. Structura etnică a populației este de 96.52% - moldoveni, 3,48% - alte etnii.

3.1.2 Planificare spațială

Satul Tudora nu dispune de Plan Urbanistic General. Structura satului este divizată în trei zone distincte:

- 1) Zona administrativă:
Amplasamentul: În centrul satului.
- 2) Zonele de agrement:
Amplasamentul: În centrul satului
- 3) Zonele rezidențiale:
Amplasamentul: pe teritoriul satului.

3.1.3 Resurse naturale

Suprafața și fondul funciar al satului Tudora

Solurile sunt principala bogăție a localității. De prelucrarea și utilizarea eficientă a acestora depinde atât economia satului, raionului, cât și cea națională. Capitalul funciar al s.Tudora, r-nul. Ștefan Vodă ocupă o suprafață de circa 3068,75 ha, dintre care 2186,73 ha sunt terenuri cu destinație agricolă. Semnificativ este faptul că, calitatea solurilor din care este constituit capitalul funciar este înaltă. Bonitatea medie a solurilor este apreciată cu 64 baluri. Analiza denotă, că majoritatea din terenurile capitalului funciar pot fi folosite în scopuri agricole oferind posibilitatea atingerii unor randamente înalte de utilizare a acestora.

Localitatea	Satul Tudora	
Regiunea de dezvoltare	Sud	
Raion	Ștefan Vodă	
Suprafața	3068,75 ha	
	Teren agricol	
	Teren destinație de construcție	274,34 ha
	Arii protejate	1,83 ha

Harta teritoriala s. Tudora

Pe teritoriul satului se întâlnesc mai multe varietăți de soluri, precum urmează: cernoziom argilos pe lut cu orizontul mare, cernoziomul carbonat argilos pe lut cu orizontul mare, cernoziomul carbonat slab erodat argilo-nisipos pe lut, cernoziomul carbonat mediu și puternic erodat argilo-nisipos pe lut, solurile mlăștinoase slab saline a bălților. Mai sunt și alte varietăți de soluri, dar ele ocupă suprafețe mai reduse.

Apele de suprafață și apele subterane. Resursele acvatice sunt prezentate de râul Nistru. Importante surse acvatice mai sunt iazurile, izvoarele și fântânile alimentate de apele subterane. Bazinele acvatice se află în stare bună și sunt folosite pentru pescuit și irigare. Fondul apelor ocupă o suprafață de 167,37 ha.

În localitate există 23 fântâni de mână, calitatea apei în acestea nu în toate corespunde tuturor cerințelor sanitaro-igienice.

Localitatea este aprovizionată cu apă potabilă din cele 3 fântâni arteziene, prin intermediul apeductului, la care sunt conectate aproximativ 600 gospodării. Apeductul este renovat.

3.1.4 Factorii de poluare a mediului

Calitatea aerului În linii generale principalele surse de poluare a mediului în localitate constituie transportul auto, gunoiștile autorizate și neautorizate, gazele eliberate de cazangeria școlii, gradiniței și arderea tuturor tipurilor de combustibil în gospodăriile personale, arderea ilegală a miriștii și deșeurile de la animale din gospodăriile personale.

Calitatea apei potabile Calitatea apei în sondele arteziene care asigură cu apă cca 90% din gospodării este evaluată la 6 din 7.

Gestionarea deșeurilor Gestionarea deșeurilor, ca și în majoritatea localităților din republică, este o problemă existentă și în satul Tudora. În localitate este organizată evacuarea deșeurilor de către Primărie de 2 ori în lună, însă tractorul are o vechime de muncă peste 50 de ani. Din care cauză cheltuielile sunt foarte mari pentru repararea și întreținerea acestuia. Deșeurile, deseori stocate haotic, duc la poluarea intensă a mediului ambiant. Starea componentelor de mediu este influențată de nivelul de cultură al populației, care în multe cazuri neglijează normele elementare de depozitare și gestionare a deșeurilor. Atitudinea iresponsabilă a locuitorilor față de amenajarea gunoiștii autorizate și depozitarea gunoiului în locuri interzise (margini de drum, malurile râului, în păduri) pot crea focare de infecție cu influență asupra sănătății locuitorii și cu grav impact asupra mediului înconjurător. De asemenea în localitate lipsește sortarea deșeurilor, care este la fel o mare problema a localității.

Concluzii: Localitatea Tudora se confruntă cu anumite probleme de mediu (alunecările de teren, eroziunea, degradarea biotopurilor de luncă, reducerea nivelului apelor freatice, etc.), și nu toate pot fi soluționate în viitorul apropiat (din cauza costurilor ridicate). Totuși, inițierea unor proiecte în aceste domenii (extinderea suprafețelor cu arii protejate, construcția stației de epurare, curățarea și renovarea fântinilor din localitate, construcția boiștii, etc.), promovarea educației ecologice printre localnici, va permite într-o perspectivă mai îndelungată soluționarea acestora și adaptarea la schimbările de mediu care au loc.

Lipsa rețelelor de canalizare și lipsa stației de epurare contribuie la poluarea apelor de suprafață și a pânzei freatice, ceea ce în final are o influență negativă asupra stării biodiversității și a sănătății populației. Construcția stației de epurare va permite diminuarea poluării cu ape menajere de către gospodăriile individuale.

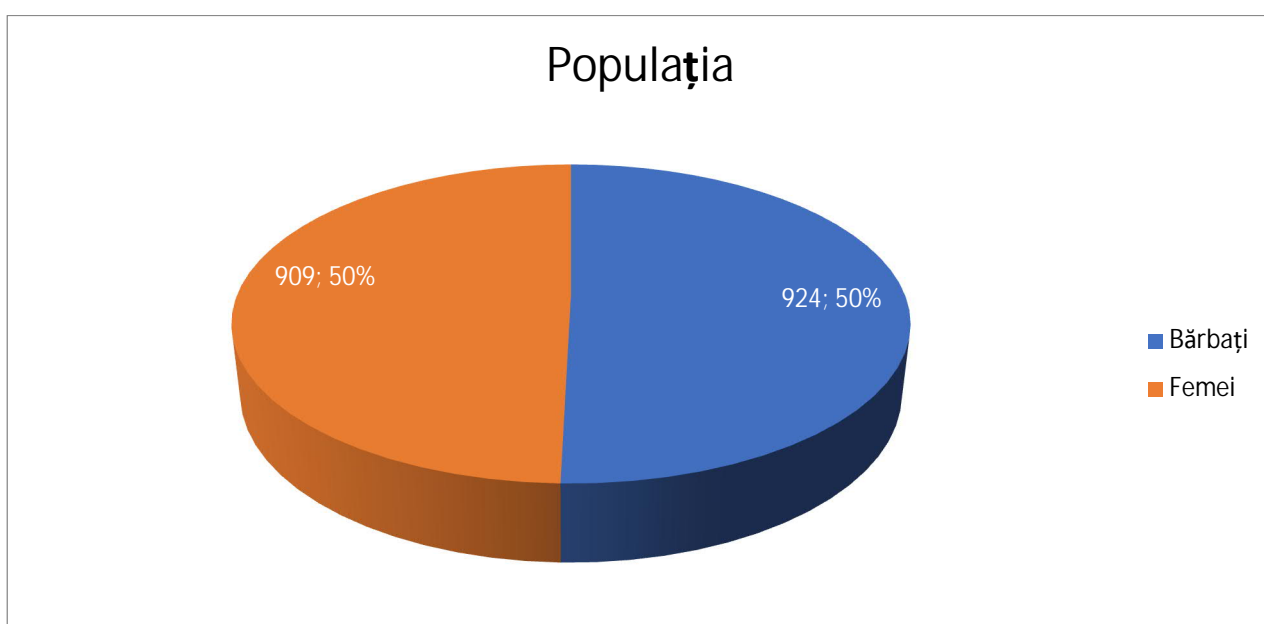
Inițierea colectării deșeurilor separate menajere va crea premise pentru îmbunătățirea calității resurselor de apă, în primul rând, și eliminarea unor surse de poluare.

Activitatea autorității publice locale trebuie să fie orientată spre atragerea investițiilor în crearea și extinderea ariilor protejate, care ar facilita nu numai soluționarea unor probleme de mediu, dar și va crea premise pentru dezvoltarea turismului.

3.2 Demografie

3.2.1 Resurse Umane

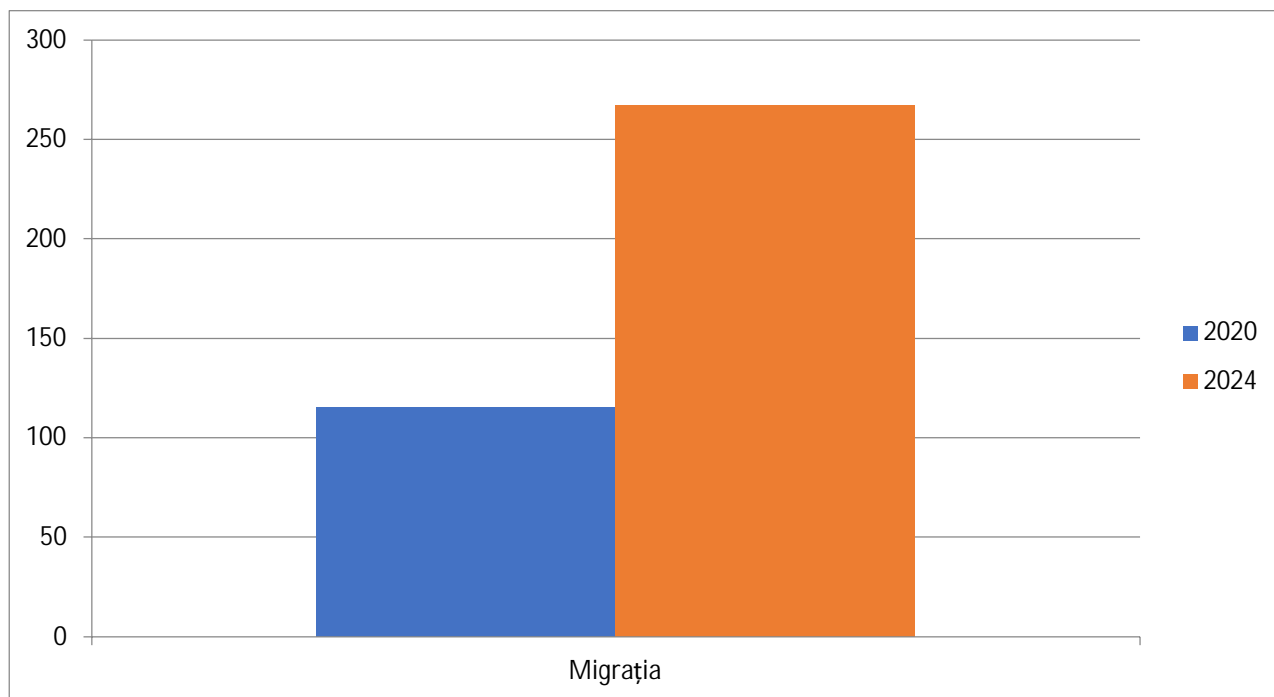
Populația. La 1 ianuarie 2024, populația comunei constituia 1833 locuitori, dintre care 924 bărbați (50,41%) și 909 femei (49,59%). În perioada ultimilor 6 ani, se înregistrează o scădere constantă a numărului populației satului.

Caracteristici demografice

Cu toate acestea numărul persoanelor emigrate este în creștere în fiecare an. Astfel, în 2020 erau plecați peste hotare 115 de persoane, iar în 2024 numărul acestora a crescut la 267 (+56,92%).

Comparativ, cu 01 ianuarie 2020, numărul populației localității s-a micșorat cu 152 persoane sau cu 56,92% din populația anului 2024.

Sursa: primăria s. Tudora

La începutul anului 2020, în componența populației satului Tudora ponderea cea mai mare o dețineau persoanele cu vârsta aptă de muncă (cuprinsă între 18 – 57/63 ani) de 60,4% sau 1107 persoane. Acest fapt este favorabil pentru implicarea categoriei date, care este aptă de muncă, în dezvoltarea locală. Restul 39,6% a populației satului, sunt copii și tineri cu vârsta sub 18 ani – 346 de

Nr.	Denumirea indicilor	2020	2021	2022	2023	2024
1.	Numărul total a nou-născuților	21	19	17	17	14
	- băieți	12	9	9	9	8
	- fete	9	10	8	8	6
2.	Numărul decedaților	20	29	30	26	27
	- bărbați	9	14	22	14	18
	- femei	11	12	18	12	11
	dintre ei copii în vîrsta de pînă la 1 an					
3.	Migrația populației	2020	2021	2022	2023	2024
	Au sosit la locul permanent de trai în localitate	10	7	5	5	4
	Au plecat din sat în altă localitate	8	12	11	8	12

persoane sau 18.9% sau peste vârsta aptă de muncă – 380 persoane sau 20,7%.

Satul Tudora se va confrunta în următorii ani cu o sporire a procesului de îmbătrânire a populației, care va determina o presiune demografică în descreștere. În același timp, Republica Moldova se confruntă la nivel global cu un proces de îmbătrânire demografică, datorat în principal scăderii natalității care a determinat reducerea absolută și relativă a populației tinere (0-14 ani). Astfel, creșterea numărului locuitorilor cu vârsta de peste 57/63+ ani, care la moment constituie 20,7% din totalul populației, relevă că satul este în categoria localităților cu tendințe de îmbătrânire a populației.

Numărul populației este într-o scădere lentă în ultimii 5 ani și în mare parte poate fi considerată stabilă, cu toate că sporul natural este negativ. Tendința descrescătoare este influențată de procesele migraționiste caracteristice pentru toate localitățile din țară. În anul 2020 natalitatea a înregistrat un număr de 21 copii născuți, pe când s-au înregistrat 20 de cazuri de deces în rândul populației.

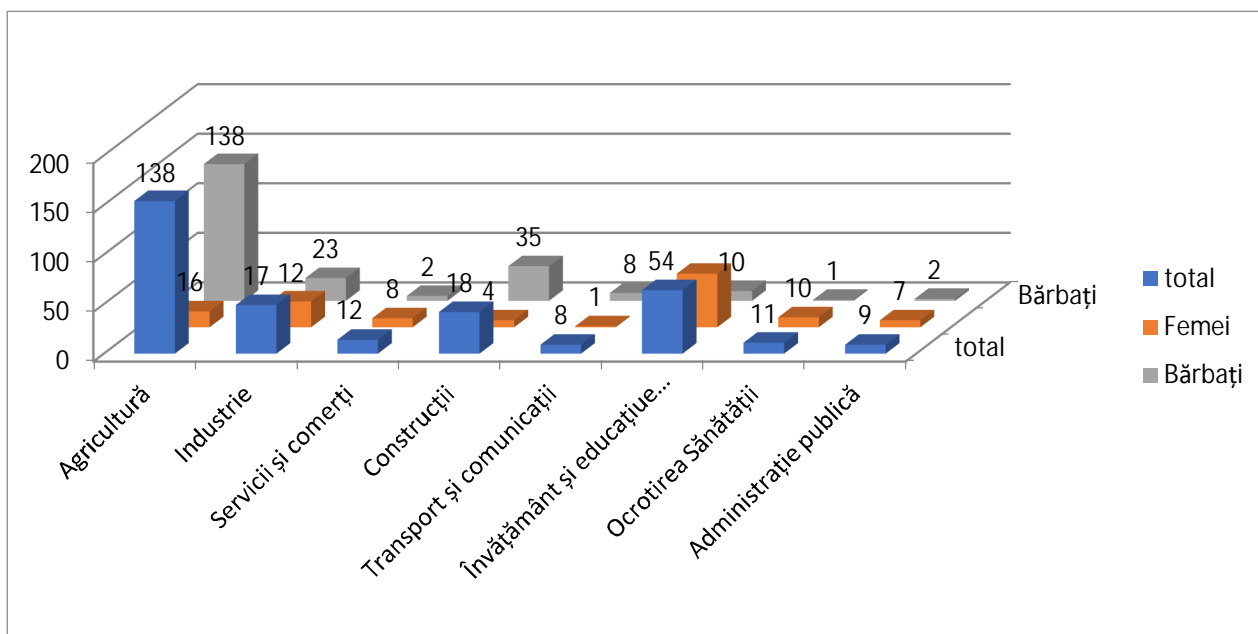
3.2.2 Forța de Muncă

Aspecte ocupaționale. În perioada analizată predomină populația aptă de muncă, care constituie cca 60,4% (aproximativ 1107 persoane) din numărul total al locuitorilor. 410 dintre aceștia sunt angajați formal în câmpul muncii, alții 697 sau 37,03 % din populația economic activă nu sunt angajați formal în câmpul muncii.

Structura populației după domenii de activitate, 2024

Categoriile sociale	2024	Femei	Bărbați
TOTAL (în limitele satului)	410	220	190
Populație ocupată în economie, inclusiv:	295	135	160
- în agricultură	154	16	138
- industrie	29	12	17
- servicii și comerț	20	12	8
- construcții	22	4	18
- transport și comunicații	9	1	8
Învățământ și educație preșcolară	64	54	10
Ocrotirea sănătății (inclusiv asistența socială)	10	8	2
Administrație Publică Locală	9	7	2

Sursa: Primăria localității

Structura populației după domenii de activitate, 2024

Restul populației economic active, este plecată la muncă peste hotarele unității administrativ teritoriale, sau peste hotarele țării, fie sezonier, fie permanent.

O analiză mai detaliată a forței de muncă după domeniile de activitate relevă existența unei ponderi relativ scăzute a persoanelor care activează în domeniul agriculturii – cca. 154 de persoane, dintre care sunt angajate sezonier, la recoltare.

3.3 Servicii Sociale

3.3.1 Caracteristicile grupurilor vulnerabile

Populația săracă Categoria populației aflate în sărăcie în satul Tudora este relativ redusă, reprezentând doar 3,5% din numărul total al familiilor. Persoanele în etate și cele cu dizabilități au, în general, venituri provenite din gospodăriile agricole proprii, practicând o agricultură de subzistență și implicându-se foarte puțin în activități comerciale. Principalele cauze ale sărăciei sunt similare cu cele întâlnite în majoritatea localităților rurale din republică: veniturile familiilor nu acoperă cheltuielile minime de trai, iar nivelul salariilor și pensiilor rămâne foarte scăzut. La nivelul satelor componente ale comunei, distribuția familiilor aflate în sărăcie este proporțională cu numărul populației din fiecare localitate.

Familii defavorizate, 2024

Total familii	Familii sărace mai mulți copii	Monoparentale conduse de femei
30	31	20

Sursa: Primăria localității

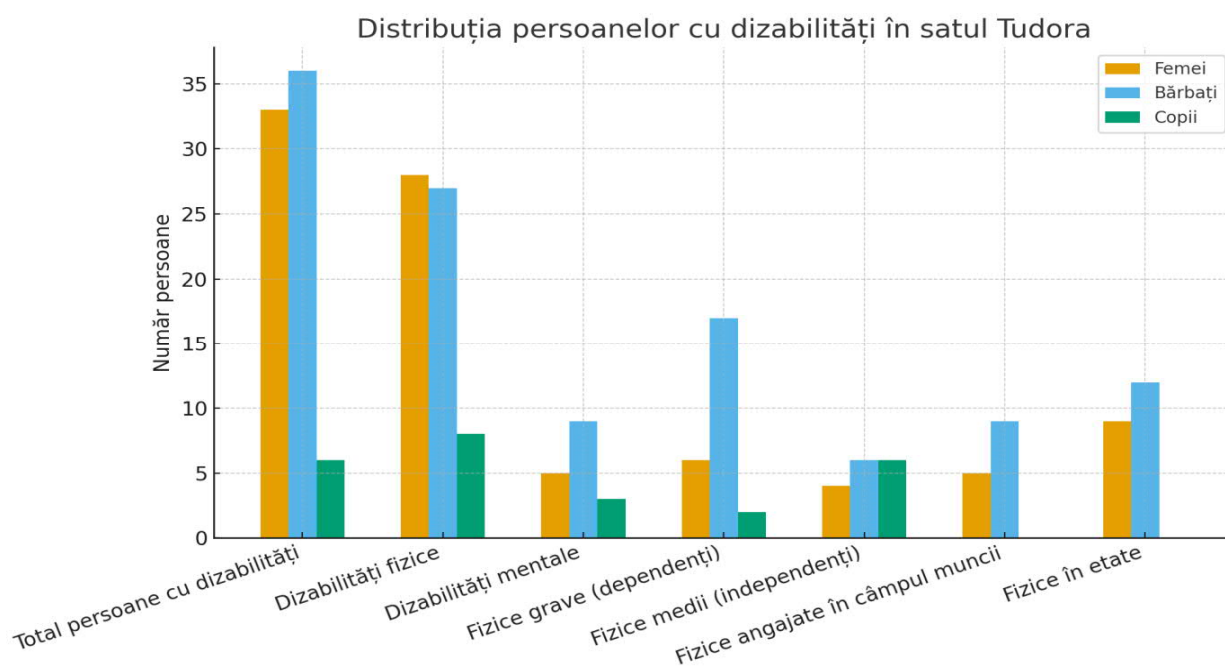
Persoane cu dizabilități. Numărul persoanelor cu grad de invaliditate în satul Tudora este considerat sub nivelul mediu și reprezintă 3,8% din totalul populației. Majoritatea acestora au dizabilități de grad mediu, fiind capabile să desfășoare activități fără sprijin extern. Distribuția pe genuri este echilibrată: 52% bărbați și 48% femei. În localitate se înregistrează 14 copii cu dizabilități, ceea ce constituie 8,4% din totalul persoanelor cu dizabilități.

Procesul de incluziune socială a acestor persoane este unul continuu și complex, vizând în special schimbarea de mentalitate la nivel comunitar. Este un proces de durată, care necesită activități constante, coerente și coordonate. Lipsa accesului deplin al persoanelor cu dizabilități la spațiul public se explică prin faptul că măsurile de integrare nu sunt aplicate uniform, sprijinul fiind oferit preponderent de anumite instituții, nu la nivel generalizat.

Persoane cu dizabilități, 2024

	Total	Femei	Bărbați	Copii
Total persoane cu dizabilități	69	33	36	6
Persoanele cu dizabilități fizice	53	28	27	8
Persoanele cu dizabilități mentale	16	5	9	3
Persoanele cu dizabilități fizice grave (care nu pot supraviețui fără ajutorul extern)	23	6	17	2
Persoanele cu dizabilități fizice medii (capabili pentru activități fără ajutorul extern)	12	4	6	6
Persoanele cu dizabilități fizice angajate în câmpul muncii	14	5	9	0
Persoanele cu dizabilități fizice în etate	21	9	12	0

Sursa: Primăria localității

Repartizarea persoanelor cu dezabilități s. Tudora

Persoane în etate. Persoanele în etate constituie una dintre cele mai vulnerabile categorii sociale din localitate, majoritatea acestora confruntându-se cu dificultăți materiale și un nivel ridicat al sărăciei. Fenomenul de îmbătrânire a populației este tot mai evident, fiind determinat în mare parte de migrația tinerilor peste hotarele unității administrativ-teritoriale, în căutarea unui loc de muncă stabil și a unor condiții de trai mai bune.

Persoanele în etate reprezintă 20,7% din totalul populației, dintre care 49,1% sunt femei. Majoritatea dețin terenuri agricole proprii, pe care le lucrează pentru a-și asigura mijloacele de subzistență.

Această categorie de populație se confruntă cu probleme economice semnificative, precum lipsa resurselor financiare pentru procurarea lemnului de foc și a carburanților necesari încălzirii. Deși pensiile au fost majorate, acestea rămân insuficiente pentru acoperirea coșului minim de consum, motiv pentru care mulți vârstnici au nevoie de sprijin material suplimentar. Situația, din păcate, se menține relativ neschimbată de la un an la altul.

Persoane în etate, 2024

Total persoane în etate	Femei în etate	Vârstnici cu dizabilități	Femei în etate cu dizabilități
466	227	21	9

Sursa: Primăria localității

Situația socio-economică dificilă și nivelul redus de trai au avut un impact negativ asupra bunăstării populației. În general, locuitorii satului se confruntă cu o serie de probleme majore, precum: starea economică precară a gospodăriilor, sporul natural scăzut, pensiile insuficiente pentru acoperirea

necesităților de bază și capacitatea limitată a administrației publice locale de a susține categoriile social-vulnerabile.

3.3.2 Servicii Sociale

Satul Tudora are tradiții frumoase în ceea ce privește educația copiilor, care mențin nivelul moral și spiritual al comunității. În cadrul localității există 3 instituții de învățământ – 1 grădiniță, 1 gimnaziu, 1 școală muzicală. Sistemul educațional existent în localitate este reprezentat de următoarele niveluri:

Preșcolar (grădiniță de copii):

- Grădinița Tudora cu o capacitate de 100 copii, frecventează 68 copii.

Primar/Secundar :

- Gimnaziul "Ștefan Culea", s.Tudora cu o capacitate de 250 elevi, frecventează 166 de elevi;
- Școala Muzicală – filiala Olănești cu o capacitate de 50 de elevi, frecventează 26 de elevi.

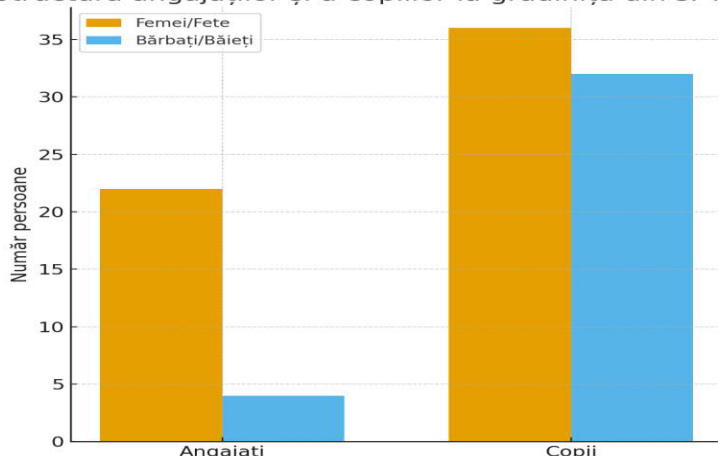
Obiectul major al procesului educațional este formarea și pregătirea copiilor pentru viață și activitate într-o societate democratică, precum și adaptarea lor la condițiile mereu schimbătoare ale societății.

Educația preșcolară Educația preșcolară în satul Tudora se realizează în cadrul unei grădinițe de copii.

Instituții învățământ preșcolar, 2020

Instituția	Anul înființării	Angajați	Capacitate	Copii	Suprafața totală, m ²	Suprafața utilizată m ²
Grădinița Tudora	2024	26 Femei-20 Bărbați 4	100	68 Fete-32 Băieți-36	512	512

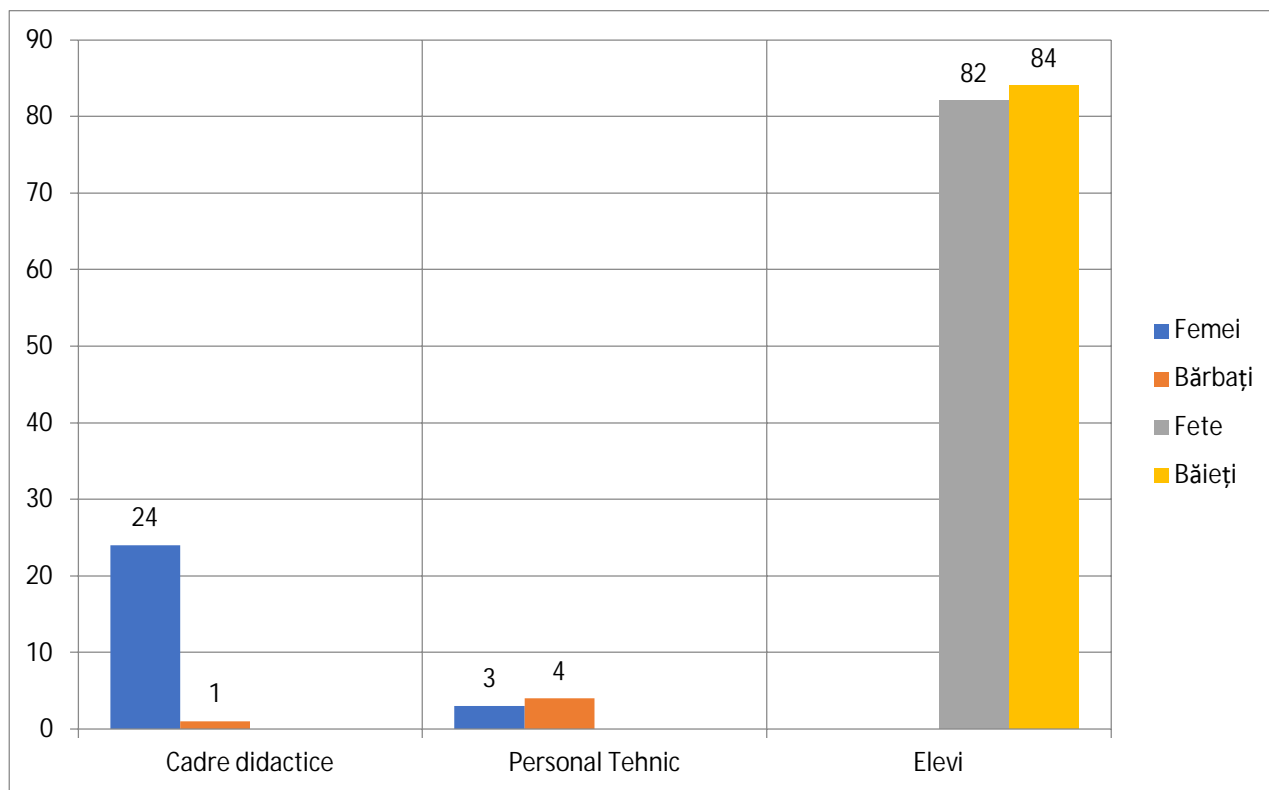
Structura angajaților și a copiilor la grădinița din s. Tudora

Raportul dintre nr. angajaților și copiilor la grădinița de copii s.Tudora

Activitatea de educație și instruire a copiilor se realizează în baza Curriculei Educației copiilor de vârstă timpurie și preșcolară din Republica Moldova și Standardele de învățare și dezvoltare pentru copilul de 0-7 ani. Întregul proces instructiv-educativ este axat pe copil, pe necesitățile lui, pe ritmul propriu și nivelul de dezvoltare a fiecărui copil în parte.

Învățământul primar și secundar general Învățământul primar și secundar general în satul Tudora se realizează în cadrul Gimnaziului Ștefan Culea. În prezent în Gimnaziu își fac studiile 166 de elevi. În instituțiile date activează 25 de cadre didactice. Vârsta medie a cadrelor didactice este de 58 de ani. Limba de instruire este limba română.

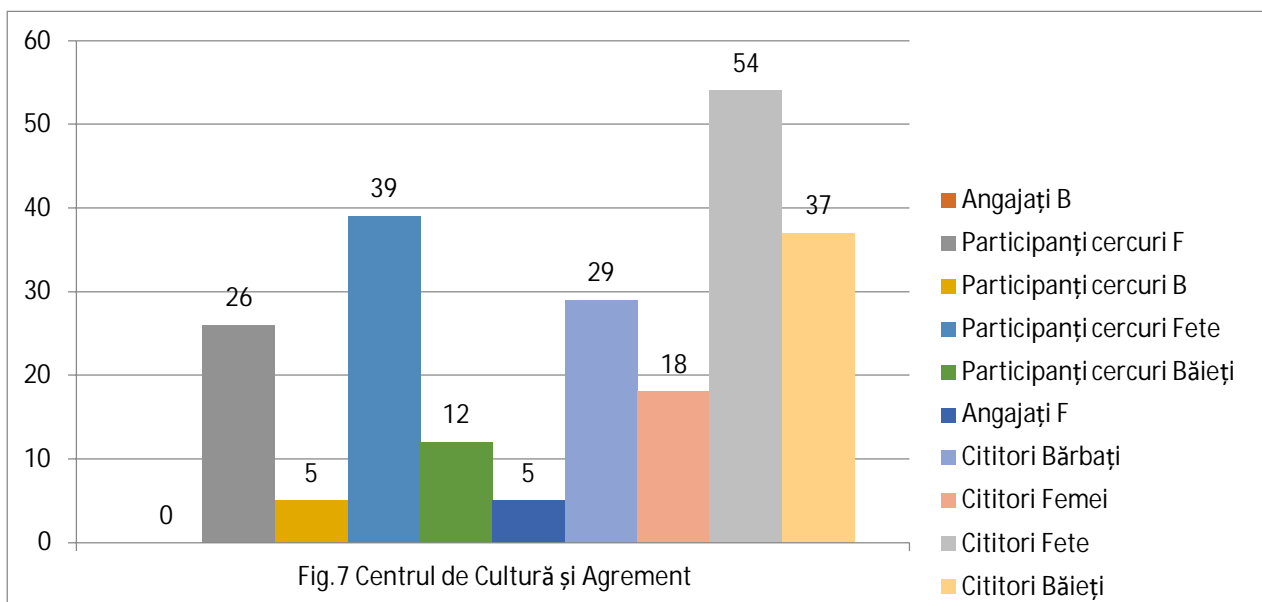

Resursele umane din gimnaziul Ștefan Culea

Cultura. În localitate funcționează Casa de Cultură Tudora, cu o capacitate de 400 de locuri. Instituția dispune de două săli dedicate activităților meșterilor populari, unde, săptămânal, se desfășoară ateliere de instruire pentru copii și adulți. Tot aici își desfășoară activitatea clubul de seniori al localității și colectivul artistic „Datina”, contribuind la menținerea tradițiilor culturale și a spiritului comunitar.

Casa de Cultură a fost construită și dată în exploatare în anul 1985, însă, până în prezent, nu a beneficiat de lucrări de reparație capitală, nici la interior, nici la exterior. Clădirea se confruntă cu multiple deficiențe: fațade deteriorate, sisteme de iluminat, aerisire și încălzire nefuncționale, iar sala festivă se află într-o stare avariată, tavanul fiind prăbușit încă din anul 2011. Instituția necesită reparații urgente, precum și dotarea cu echipamente audio-vizuale moderne, mobilier nou și un sistem de încălzire eficient. În prezent, manifestările culturale dedicate sărbătorilor tradiționale se desfășoară în foaierul Casei de Cultură, din cauza imposibilității de a utiliza sala mare.

În incinta Casei de Cultură activează și Biblioteca Publică Tudora, care dispune de un spațiu adaptabil, suficient pentru buna desfășurare a activităților sale, însă și aceasta are nevoie de lucrări de reparație. Biblioteca funcționează din anul 1985 și deține un fond de 7.087 exemplare de carte și publicații periodice. O parte semnificativă a fondului este în grafie chirilică. Completarea colecțiilor se face, în principal, din alocațiile modeste prevăzute în bugetul local și din donații. Numărul mediu de abonamente active este de aproximativ 400 de persoane.

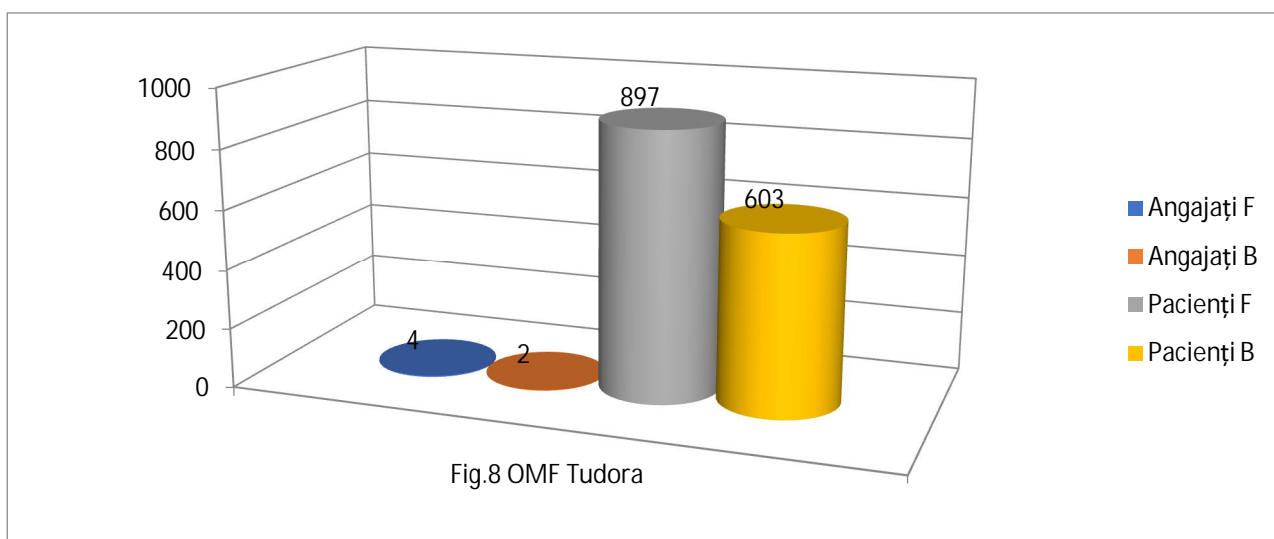
Ocrotirea sănătății. În satul Tudora activează 1 instituție de sănătate publică. Numărul de beneficiari anuali se ridică la cca 1500 de pacienți. Lista instituției include următoarele:

- OMF Tudora, 6 angajați și 1500 de pacienți în 2024

Oficiul medicilor de familie, cu o capacitate de 40-50 persoane/zi, starea lui tehnică lasă de dorit, necesită schimbarea sediului din motiv că este foarte mic spațiul, dotare cu mobilier, tehnică medicală. O ambulanță ajunge în localitate timp de 30-40 minute, iar conform indicelui de deprivare a ariilor mici, distanța medie a unei persoane din localitate până la instituția de asistență medicală de urgență este de 2,5 km. Centrul are medic de familie.

Programul de activitate al instituțiilor medicale a raionului au avut ca obiectiv major consolidarea și modernizarea continuă a sistemului de ocrotire a sănătății, coordonarea activităților organelor centrale și locale în soluționarea problemelor de sănătate, organizarea și eficientizarea activităților instituțiilor medicale, utilizarea rațională a resurselor umane și a materialelor în scopul ameliorării sănătății populației. Un factor extrem de important, care ar ameliora situația în ocrotirea sănătății este implementarea asigurărilor obligatorii de asistență medicală.

Accesul la tratarea bolilor cronice al populației din sat este moderat. Cazuri de îmbolnăvirii se înregistrează cel mai des la populația săracă. Între cazurile de morbiditate predomină afecțiunile aparatului cardiovascular și digestiv.

3.4 Economia

3.4.1 Structura de afaceri a economiei locale și a domeniului de afaceri

Economia satului Tudora este caracterizată printr-o structură economică slab diversificată. Din analiza indicatorilor ce caracterizează evoluția de ansamblu a economiei localității se constată că la 01.01.2024 pe teritoriul satului Tudora erau înregistrate în total 33 de agenți economici, dintre care 16 gospodării țărănești, 5 întreprinderi individuale, 3 deținători de patentă, o societate pe acțiune, o cooperativă, o întreprindere municipală și 6 societăți cu răspundere limitată.

Principalele domenii de activitate economică în localitate sunt: agricultura, construcțiile, care angajează un număr mare din populația satului; urmată de sectorul comerțului / serviciilor, și sectorul industrial.

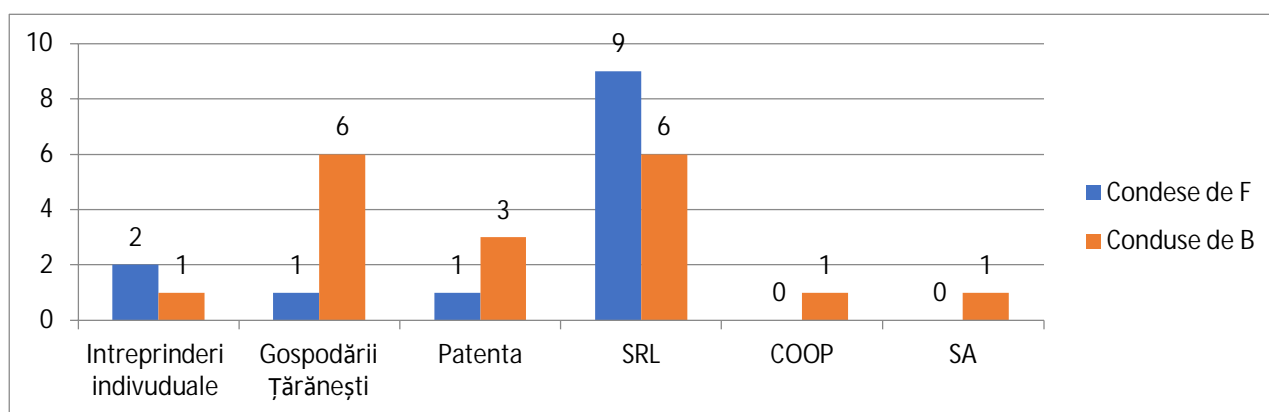
Analiza dezvoltării economice locale denotă un nivel mediu-slab de dezvoltare. Există o fabrică de vin. În localitate activează circa 26 subiecți ai antreprenoriatului cu diverse forme de proprietate și genuri de activitate, 8 unități comerciale. Doar 14,6% din populația locală este antrenată în cadrul întreprinderilor care activează pe teritoriul satului.

Din suprafața totală a fondului funciar, 53% este ocupată de terenuri arabile. Principalele produse agricole produse în localitate sunt grâul, porumbul și floarea soarelui. O mare parte din populație se ocupă cu creșterea animalelor și vânzarea produselor lactate. În satul Tudora, există un crescător de ovine-caprine cu un număr total de circa 200 de capete. În ultimii cinci ani, numărul total de animale pe localitate a scăzut esențial: de la 1100 de bovine la 30 și de la 200 de caprine la 80.

Repartizarea agenților economici după forma organizatorico-juridică

Agenți economici	2021	2022	2023	2024	Pondere (%)
Întreprinderi cu drept de persoane fizice:	46	46	14	15	67,3%
- întreprinderi individuale	5	5	3	3	-
- gospodării țărănești	36	36	6	6	-
- patentă	5	5	5	6	-
Întreprinderi cu drept de persoane juridice:	23	23	19	17	22,09%
- societăți cu răspundere limitată	6	6	7	15	
- cooperative	1	1	1	1	
- societăți pe acțiune	1	1	1	1	
Instituții și organizații neguvernamentale	2	3	3	3	6,5%

Sursa: Primăria localității

Agenții economici după forma organizatorico-juridică

3.4.2 Sectorul Agriculturii

Agricultura locală este reprezentată de 2 întreprinderi agricole mari, ce dețin și prelucrează terenuri cu suprafețe cuprinse între 250 și 1200 ha și 6 Gospodării țărănești, care prelucrează terenuri cu suprafețe sub 50 hectare. Culturile care predomină în producerea agricolă sunt: cerealele (grâu, orz și porumb), precum și floarea soarelui, soia și rapița.

Pe lângă gospodăriile țărănești în comună sunt 2 SRL-uri care activează în domeniul agriculturii – SRL Anfeșpur și SRL Balcan. În cadrul companiilor date activează 13 și 28 angajați respectiv, iar cifra lor de afacere este de 1.1 și 3.5 mln MDL pe an.

În ultimii ani se dezvoltă pomicultura performantă pe teren protejat. În localitate se practică creșterea fructelor și a viței de vie. Piața de desfacere pentru acestea este or. Chișinău și piața externă, precum Ucraina și România și.a

Zootehnia este reprezentată de creșterea ovinelor, caprinelor și bovinelor pentru lapte și viței pentru carne. 1 fermier se ocupă în localitate cu creșterea ovinelor și caprinilor, având între 200 de capete.

Astfel, sectorul zootehnic are premise pentru dezvoltare și ocupare a forței de muncă din localitate. La fel, lanțul valoric pe care îl poate asigura această ramură este destul de încurajator.

Apicultura este practică de 9 apicultori, având un număr total de peste 300 de stupi. Pe lângă producerea mierii și a produselor apicole, antreprenorii care practică această activitate își doresc și dezvoltarea sectorului de turism apicol.

3.4.3 Industria

Principalul agent economic al comunei îl reprezintă un antreprenor cu patentă, care activează în domeniul construcțiilor. Întreprinderea are 6 angajați, Pe teritoriul satului mai activează un antreprenor cu patentă – în domeniul producerii mobilei și construcției metalice.

3.4.4 Comerțul și serviciile

Pe teritoriul satului Tudora activează 2 săli de ceremonii și 9 magazine alimentare și industriale și o farmacie. Cererea pentru mărfuri și produse ale localnicilor este satisfăcută de piața comercială, cu o suprafață de 250 m2 amplasată în centul localității.

3.5 Infrastructura

3.5.1 Infrastructura Utilităților Publice

Gradul de echipare cu utilități publice al gospodăriilor casnice, este următorul:

- aprovizionare cu apă – 90.% din gospodării sunt conectate la rețeaua de apeduct, furnizarea apei fiind asigurată de 3 fântâni arteziene;
- serviciul de salubritate – 100% din gospodării;
- gaze naturale – 80% din gospodării
- serviciile de internet și telefonie – 75% din gospodării au acces la rețeaua de telefonie fixă.

Infrastructura drumurilor locale Lungimea totală a drumurilor, străzilor și stradelor locale constituie 31 km, din care 4 sunt de importanță națională, 13 km importanță internațională iar 18 de importanță locală. Toate drumurile de importanță națională și internaționale au acoperire rigidă. Teritoriul comunei este traversat de drumul republican R-13 Răscăeți-Palanca.

În comună există 4 stații de așteptare.

3.5.2 Fondul locativ

Numărul total de gospodării casnice ale satului este de 824. La momentul de față cca 45 de gospodării sunt părăsite.

3.6 Buna guvernare și management

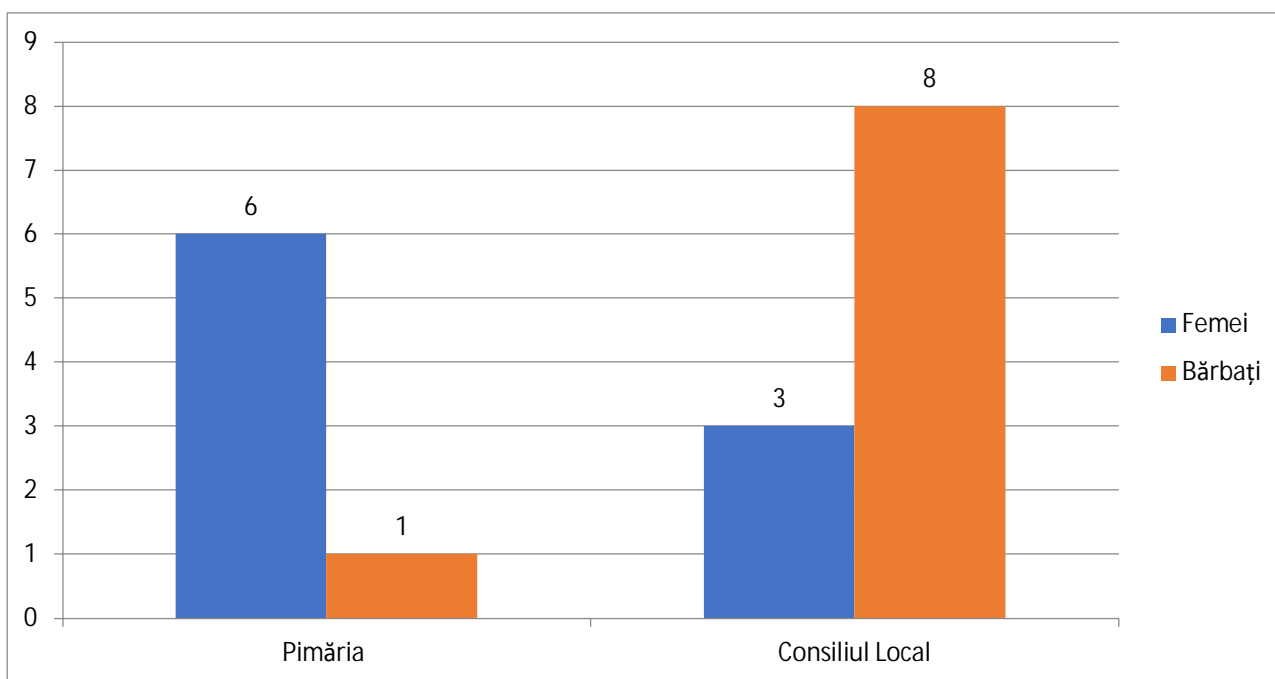
3.6.1 Gestionarea administrativă

Administrația publică locală. Conform Legii privind administrația publică locală nr. 436-XVI din 28.12.2006 autoritățile administrației publice locale ale satului Tudora sunt reprezentate prin Consiliul Local și Primărie. Activitatea autorității administrației publice locale este bazată pe legislația în vigoare și propriile Regulamente de organizare și funcționare.

Structura APL, 2024

Gen	Primăria, persoane	Consiliul Local, persoane
TOTAL	7	11
Bărbați	1	8
Femei	6	3

Sursa: Primăria localității

Structura APL, 2024

Consiliul local este autoritatea deliberativă a satului constituit din 11 consilieri aleși în urma alegerilor locale generale din 3 noiembrie 2023. Consiliul local are în componența sa 3 femei (ceea ce constituie 28.1%) și 8 bărbați (71.9%). Dintre acești, una persoană are sub 35 de ani, 10 au vârsta cuprinsă între 35-55 ani și 2 consilieri au vârsta de peste 55 ani.

În conformitate cu prevederile legislației în vigoare în cadrul Consiliului, în funcție de specificul local au fost create următoarele comisii consultative de specialitate:

1. Comisia pentru problemele administrative, economice, buget și finanțe – (5 membri)
2. Comisia pentru problemele de învățământ, tineret, sport, protecție socială, sănătate publică, mass-media și relații transfrontaliere (5 membri)
3. Comisia pentru protecția mediului, amenajarea teritoriului și gospodăriei comunale (3 membri).

Primăria este instituția administrației publice locale condusă de primar prin care se realizează principiile de autonomie locală, descentralizarea serviciilor publice, consultarea cetățenilor și este organul de conducere operativă a treburilor publice locale. Primarul este autoritatea reprezentativă a populației și executivă a Consiliului local.

Personalul primăriei este reprezentat de 7 persoane, dintre care 6 femei. 3 dintre funcționarii actuali au studii superioare, 4 medii de specialitate. Vechimea în muncă prevalează pentru cei cu peste 10 ani și constituie - 2 angajați. Vârsta angajaților primăriei tinde spre una avansată, aceasta variind după cum urmează: un funcționar are vârsta sub 35 ani, 5 funcționari – 36-55 ani și un funcționar – peste 55 ani.

Principiile de bază ale activității tuturor specialiștilor încadrați în cadrul serviciilor publice ale Primăriei sunt colegialitatea, disciplina, competența și responsabilitatea. Aceste principii asigură buna funcționare a serviciilor primăriei și încrederea locuitorilor în buna gestionare a treburilor publice.

Primăria dispune de propriul sediu cu o suprafață totală de 250 m², suficientă pentru bună organizare și desfășurare a activităților APL. Pentru coordonarea operativă și eficientă a activităților în aceste domenii în cadrul primăriei funcționează următoarele serviciile publice locale:

Serviciile publice și atribuțiile lor

Funcția publică/postul	Atribuții de bază ale funcției publice/postului	Nr de funcții
Primar/ă	Numește, stabilește atribuțiile și eliberează din funcție șefii de subdiviziuni, de servicii din subordine, personalul primăriei, conduce și controlează activitatea acestora, contribuie la formarea și reciclarea profesională. Exerciță funcția de ordonator principal de credite. Reprezintă colectivitatea locală în relațiile cu alte autorități publice, persoane fizice și juridice din țară și străinătate, precum și în instanțele judecătorești, în condițiile legii. Constată încălcările legislației în vigoare comise de persoane fizice și juridice în teritoriul administrat.	1
Secretar/ă a CL	Asigură înștiințarea convocării consiliului local. Asigură buna funcționare a primăriei, efectuarea lucrărilor de secretariat, aducerea la cunoștința publică a deciziilor consiliului local și a dispozițiilor normative ale primarului. Eliberează extrase sau copii de pe orice act din arhiva consiliului local, în afara celor care conțin informații secrete, stabilite potrivit legii. Asigură evidența populației de pe teritoriul u.a.t. Completează cartea de imobil și cartea de gospodărie cu populația existentă. Inclusiv: <ul style="list-style-type: none"> • asigură integrarea principiului de egalitate între femei și bărbați în politici, programe, acte normative și investiții financiare la nivel local; 	1

Funcția publică/postul	Atribuții de bază ale funcției publice/postului	Nr de funcții
	<ul style="list-style-type: none"> colaborează cu organizațiile neguvernamentale, fundațiile, sindicatele, patronatul și organismele internaționale care contribuie la implementarea egalității între femei și bărbați; prezintă către Ministerul Muncii, Protecției Sociale și Familiei, în modul stabilit rapoartele despre situația în teritoriul administrat privind implementarea politicii naționale de asigurare a egalității de șanse între femei și bărbați 	
Specialist/ă în domeniul percepției fiscale	<p>Implementează politici fiscale de nivel local.</p> <p>Asigură încasarea impozitelor funciare, imobile și taxelor locale.</p> <p>Calculează impozitele și taxele locale în termenii stabiliți de legislația în vigoare pentru fiecare contribuabil.</p>	1
Specialist/ă reglementarea proprietății regimului funciar.	<p>Acordă asistență metodologică și practică persoanelor fizice și juridice în problemele reglementării regimului funciar.</p> <p>Monitorizează evidența proprietății publice și private din teritoriu în domeniul funciar.</p>	1
Contabil/ă șef,	<p>Efectuează planificarea, gestionarea și controlul resurselor financiare publice. Efectuează calcularea salariului. Efectuează și prezintă dări de seamă la centrul de statistică, inspectoratul fiscal, fondul social și Direcția raională de finanțe</p>	1
Contabil/ă casier	<p>Colectează contribuția locală la proiectele investiționale și mijloacele speciale.</p> <p>Întocmește registrul de evidență a documentelor ce se păstrează în arhivă și duce răspundere de păstrarea și eliberarea extraselor, certificatelor și documentelor de arhivă pentru stabilirea pensiilor</p> <p>Întocmește actele de lichidare a bunurilor, proprietate publică a Consiliului local.</p> <p>Efectuează dactilografierea tuturor documentelor și corespondenței în primărie.</p>	1
Inspector superior	<p>Organizează, monitorizează, ține evidența și controlul activităților șomerilor, inclusiv a celor cu statut special implicați în lucrări publice în teritoriul localității.</p> <p>Planifică, monitorizează și coordonează activitățile ce țin de amenajarea și salubritatea localității.</p> <p>Examinează și verifică în teritoriu starea patrimoniului public local a parcurilor, scuarurilor, terenurilor publice, terenurilor de odihnă a cetățenilor, terenurilor de joacă pentru copii, construcțiile aferente în proprietatea consiliului local.</p>	1

Funcția publică/postul	Atribuții de bază ale funcției publice/postului	Nr de funcții
Paznic	Asigură întreținerea și menținerea curățeniei încăperilor și împrejurimilor clădirii administrative a primăriei	3

Sursa: Primăria localității

Participarea în cadrul proiectelor de dezvoltare comunitară în ultimii 3 ani. În comunitate, se atestă un nivel ridicat de participare al locuitorilor satului Tudora în cadrul proiectelor de dezvoltare comunitară, la luarea deciziilor privind prioritățile proiectului, participarea la evaluarea proiectului, participarea activă la implementare.

Principalele proiecte implementate în satul Tudora 2024-2025

Anii	Denumirea proiectului	Finanțator	Valoarea proiectului	Cofinanțare APL	Beneficiari proiect
2023-2024	Reparatia capitala a coridoarelor interioare din gradinita Tudora	ONDRL	450 mii MDL	10%	Populația din s.Tudora
2024	Schimbarea turnului de apă in s.Tudora	SA Biotica	500 mii MDL	20%	Populația din s. Tudora
2024-2025	Repararea etajului I din clădirea administrativă	ONDRL	818464,00 MDL	-	Populația din s. Tudora

3.6.2 Transparență decizională

Una dintre funcțiile esențiale ale administrației publice locale (APL) este crearea unui mediu favorabil și funcțional pentru dezvoltarea actorilor locali, inclusiv a sectorului privat și a organizațiilor societății civile.

Administrația publică locală din satul Tudora realizează sondaje anuale în rândul populației, având drept scop colectarea informațiilor privind necesitățile de dezvoltare economică și socială ale comunității. Pe baza rezultatelor acestor sondaje, sunt identificate idei de proiecte, care ulterior sunt dezvoltate și depuse spre finanțare la diferite fonduri naționale și donatori internaționali.

Pentru asigurarea unei comunicări eficiente și a informării corecte a cetățenilor, APL organizează trimestrial ședințe publice în incinta primăriei, cu participarea specialiștilor din serviciile publice desconcentrate, precum și a reprezentanților Camerei de Comerț și Industrie, Agenției Naționale pentru Ocuparea Forței de Muncă, Casei Teritoriale de Asigurări Sociale, Serviciului Fiscal de Stat și altor instituții relevante.

Deciziile Consiliului local privind gestionarea patrimoniului public și direcțiile de dezvoltare locală sunt adoptate exclusiv în urma audierilor publice, garantând participarea activă a cetățenilor la procesul decizional.

Transparența activității administrației publice locale este asigurată prin publicarea periodică a articolelor, comunicatelor și anunțurilor pe pagina oficială a primăriei (www.primaria.tudora.md), pe rețelele de socializare, precum și pe panourile informative din localitate.t.

3.6.3 Bugetul Local

Veniturile bugetului local În ultimii 3 ani, în bugetul local s-au încasat venituri totale în valoare de: 5.6 mln lei în 2017, 6.2 mln lei în 2018 și 8.4 mln în 2019. Dacă e să excludem transferurile cu destinație specială pentru investiții capitale, tendința este una constantă. Cea mai mare parte a

veniturilor o constituie transferurile care înregistrează valori cuprinse între 80 și 90%, ceea ce determină o dependență foarte mare față de bugetul de stat. Veniturile proprii constituie în medie 10% din totalul veniturilor locale, cea mai mare parte provenind din defalcările de la impozitul pe venit al persoanelor fizice.

Evoluția veniturilor totale a bugetului local, 2020-2023, mii lei

Denumirea indicatorului	2021	2022	2023	2024
1. Veniturile – total:	51,23.0	5820,0	7245,56	8195,4
<i>Venituri regulatorii</i>				
2. Veniturile proprii	358,9	472,08	530,0	801,3
3. Taxele locale	1319,4	1411,51	1536,5	2090,9
4. Mijloace speciale				
5. Transferuri	3444,71	3936,41	5179,02	5303,2

Sursa: Primăria localității

Cheltuielile bugetului local. În ultimii 3 ani, cheltuielile totale ale bugetului local înregistrează aceeași evoluție ca și veniturile totale. Cele mai mari categorii de cheltuieli înregistrate în această perioadă sunt:

- 1) Cheltuieli legate de învățământul preșcolar, o categorie majoră pentru care s-au cheltuit în: 2022 -15% din bugetul local; 2023 – 19% din bugetul total; și 2024 – 29% din bugetul local;
- 2) Cheltuielile cu aparatul administrativ (primăria) pentru care în mediu s-au cheltuit 8% din bugetul local.

Evoluția structurii cheltuielilor bugetului local, 2021-2024, mii lei

Denumirea indicatorilor	2021	2022	2023	2024
Aparatul administrativ	1442,7	1170,2	1799,5	1970,3
Grădinița	2340,3	2776,5	3782,6	3530,5
Casa de cultură+Biblioteca	644,0	261,9	776,4	430,7
Amenajarea teritoriului+Apa	566,7	367,5	758,8	768,1
Fondul de rezervă	28,7	24,5	43,0	61,0
Cheltuieli ne atribuite la alte grupe	231,0	81,0	131,9	291,6
Drumuri	431,5	502,8	619,5	756,3

3.6.4 Societatea civilă

Pe teritoriul satului Tudora sunt înregistrate și activează 5 organizații nonguvernamentale cu următorul domeniu de activitate:

- Asociația părinților și pedagogilor din s. Tudora
- AO părinților copiilor din grădinița de copii Tudora
- Asociația de Băștinași "Tudoreni de pretutindeni" din s.Tudora
- AO"Concordia.Proiecte Sociale" _CM Empatie
- I.P."Keystone Moldova"- centru de zi pentru copii s.Tudora

Aceste organizații prestează servicii gratis și activează în special pe bază de voluntariat, sporadic accesează fonduri mici pentru soluționarea unor probleme locale.

Satul Tudora are experiență de cooperare cu societatea civilă în elaborarea și implementarea proiectelor de infrastructură. Exemple de succes ar fi Pavarea curții școlii, pavarea și montarea băncilor de grădină în curtea OMF Tudora și a Oficiului Poștal Tudora, instalarea unui foișor dotat cu mobilier în parcul comunitar, instalarea panourilor solare la Centrul Multifuncțional Empatie care prestează servicii sociale pentru persoane în etate și copii din familii defavorizate.

AO "Concordia. Proiecte Sociale" - Centrul Multifuncțional "Empatie"

Asociația Obștească „Concordia” desfășoară anual în satul Tudora o serie de activități sociale și educaționale destinate sprijinirii persoanelor vulnerabile din comunitate. În cadrul programelor sale, 14 persoane vârstnice singuratice beneficiază constant de asistență socială, îngrijire și sprijin moral.

- Totodată, 50 de copii primesc prânzuri calde și asistență educațională, fiind ajutați la pregătirea temelor pentru acasă. Organizația contribuie și la îmbunătățirea condițiilor de igienă în comunitate, prin desfășurarea regulată a serviciilor de igienizare și curățenie în spațiile publice.
- În cadrul centrului social al AO „Concordia”, zilnic sunt oferite 25 de prânzuri calde pentru beneficiarii prezenți și alte 25 de prânzuri livrate la domiciliu persoanelor care nu se pot deplasa.
- Pe lângă serviciile de bază, organizația promovează activități de socializare și agrement atât pentru copii, cât și pentru persoanele vârstnice, prin implicarea acestora în corul comunitar, ateliere de lucru manual (împletit lozie, croșetare, origami, broderie) și activități spirituale organizate în colaborare cu biserica locală.

I.P. "Keystone Moldova" - centru de zi pentru copii s. Tudora

- Instituția Publică „Keystone Moldova” gestionează în satul Tudora un Centru de zi pentru copii, care oferă zilnic sprijin educațional și social unui număr de 25 de copii din localitate. Beneficiarii centrului au parte de suport la pregătirea temelor pentru acasă, un prânz cald asigurat zilnic, precum și activități recreative și educative desfășurate în funcție de interesele și talentele fiecărui copil.
- Prin activitățile sale, centrul contribuie la dezvoltarea personală a copiilor, la integrarea lor socială și la susținerea familiilor aflate în dificultate, oferind un mediu sigur, prietenos și motivant pentru învățare și socializare.

Caracteristici economice

Potențialul economic al localității:

- S.R.L. „Iridrea” – agricultură,
- S.R.L. „Alimer Agro” – agricultură,
- S.R.L. „Agro-Valentina” – agricultură,
- G.Ț. „Speranța Grigoroi” – pomicultură,
- S.A. „Tudora-Vin” – punct de vinificație, prelucrarea strugurilor,
- S.R.L. „Balcom Agro Grup” – pomicultură, viticultură, comerț,

- S.R.L. „Vinăria Românești” – viticultură, prelucrarea strugurilor,
- S.R.L. „ANFEPUR” – viticultură, prelucrarea strugurilor, comerț,
- COOP Olănești - comerț;
- S.R.L. „Speranțe Tudorene” – comerț,
- Î.I. „Sîrbu Adelina” – comerț;
- S.R.L. „Gavrilovici Ludmila” – comerț, servicii auto;
- S.R.L. „Iusto-Gaz” – comercializarea gazului lichifiat.
- Î.I. „Alexandru Busuioac” – comerț;
- S.R.L. „Proromic” – comerț;
- S.R.L. „Dumivit” – comerț;
- Î.I. „Vozian Zinaida” – comerț;
- S.R.L. „Șevcenco Lux”;
- S.R.L. „C&A Vision Quest”.
- S.R.L. Pensiunea “La Tudora”
- S.R.L. “Casper”-pițărie
- GȚ –Alexei Căldare
- GȚ Daniel Mocan
- GȚ Țapu Alunel
- GȚ Palancean Oleg
- GȚ Pîsla Ghenadie

4 Analiza SWOT

Analiza SWOT reprezintă instrumentul principal, aplicat în evaluarea calitativă a situației din diferite domenii ale vieții comunitare a satului Tudora. Analiză internă scoate în evidență punctele tari și punctele slabe ale comunității, iar cea externă se concentrează pe oportunitățile și riscurile cele mai importante. Analiza SWOT a fost realizată în procesul de planificare strategică de membrii grupului de lucru, inclusiv grupurile sectoriale și principalele părți interesate.

Analiza SWOT

PUNCTE FORTE	PUNCTE SLABE
<ul style="list-style-type: none"> ▪ Amplasarea geografică avantajoasă a localității, în apropierea frontierei de stat și a traseelor naționale și internaționale. ▪ Existența sistemului de apeduct, care asigură accesul la apă potabilă pentru toate gospodăriile, inclusiv cele conduse de femei. ▪ Soluri fertile, favorabile dezvoltării agriculturii și diversificării producției agricole. ▪ Potențial uman valoros, cu o pondere mai mare a femeilor cu studii superioare active în câmpul muncii. ▪ O viziune clară de dezvoltare ecologică a comunității, cu implicarea activă a tinerilor și tinerelor. ▪ Existența unui centru social parțial dotat, 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lipsa gunoștii autorizate ▪ Lipsa stației de epurare modernizate ▪ Lipsa specialiștilor înscrierea proiectelor ▪ Surse financiare limitate ▪ Lipsa echipamentului și utilajului medical modern pentru prestarea serviciilor sociale pentru toate categoriile de cetățeni, inclusiv femei și bărbați ▪ Lipsa pașaportizării edificiilor ▪ Lipsa denumirii străzilor și a indicatoarelor ▪ Serviciile de protecție slab dezvoltate ▪ Lipsa echipamentului necesar pentru lucrătorii sociali, angajații cărora sunt nemijlocit doar femei ▪ Lipsa terenurilor sportive amenajate,

care oferă servicii tuturor categoriilor de cetățeni – femei și bărbați, fete și băieți.

- Disponibilitatea specialiștilor calificați în domeniile medical și social, majoritatea fiind femei.
- Prezența instituțiilor educaționale și culturale, conduse parțial de femei, care contribuie la dezvoltarea comunității.
- Condiții favorabile pentru promovarea tradițiilor, culturii și educației pentru toate categoriile de cetățeni, indiferent de gen sau vârstă.
- Infrastructură rutieră dezvoltată, cu drumuri principale asfaltate.
- Acces la resurse naturale locale, inclusiv la apă tehnică și zăcăminte de nisip.
- Existența unei fabrici de conserve și a altor resurse care pot stimula creșterea economică locală.
- Acces facil la piețele de desfacere, inclusiv cele din Uniunea Europeană.
- Colaborare eficientă între administrația publică locală și actorii comunitari.
- Activitatea organizațiilor neguvernamentale din localitate, fondate și conduse în mare parte de femei.
- Organizarea și desfășurarea periodică, în parteneriat, a evenimentelor culturale locale și regionale.
- Implicarea activă a cetățenilor, în special a femeilor, în inițiative civice și comunitare.
- Creșterea recentă a numărului populației, inclusiv datorită refugiaților din Ucraina (femei și copii – fete și băieți), ceea ce contribuie la diversitatea și dinamismul comunității.

OPORTUNITĂȚI

- Existența stației regionale de epurare, care contribuie la protecția mediului și la sănătatea publică.
- Disponibilitatea terenului destinat amenajării unei gunoiști autorizate.
- Existența căilor de acces către zonele de odihnă și agrement, care facilitează dezvoltarea turismului local.
- Spiritul de voluntariat și implicarea activă a comunității în inițiative locale.
- Prestarea serviciilor medicale și sociale de

inclusiv pentru fete băieți, femei/ bărbați

- Instrumentele muzicale învechite
- Participarea la activități culturale preponderent a femeilor, bărbații mai puțin activi fiind
- Lipsa echipamentului de iluminat scenic și de sonorizare
- Spațiu insuficient pentru instituționalizarea copiilor de vârstă preșcolară fete/băieți
- Lipsa transportului public pentru elevi, (fete, băieți) colectivele artistice femei/bărbați
- Lipsa materiei prime agricole
- Lipsa sistemului de irigare pentru agricultori
- Lipsa autorizațiilor de exploatarea resurselor naturale
- Lipsa sistemului de canalizare
- Indiferența cetățenilor
- Gunoști neautorizate
- Lipsa căilor de acces pentru persoane cu dizabilități, inclusiv mame/ tați cu copii la cărucioare
- Locurile turistice neamenajate
- Lipsa locurilor de cazare și alimentare pentru turiști
- Migrația populației, și în ultimul timp a familiilor cu copii
- Slaba implicare a locuitorilor satului în activitățile instituțiilor
- Turism rural slab dezvoltat
- Lipsa liniei de prelucrare legumelor/fructelor.
- Lipsa locurilor de cazare pentru refugiați

AMENINȚĂRI

- Creșterea nivelului de poluare și a cantității de substanțe toxice eliberate în atmosferă.
- Degradarea mediului înconjurător cauzată de activități economice necontrolate și de gestionarea insuficientă a deșeurilor.
- Intensificarea fenomenului de migrație, în special a familiilor tinere cu copii, ceea ce duce la reducerea populației active.
- Scăderea numărului de angajați în

calitate, accesibile tuturor categoriilor de cetățeni.

- Posibilitatea atragerii fondurilor externe și naționale, inclusiv pentru proiecte ce promovează egalitatea de gen. Potențialul ridicat al tineretului talentat în diverse domenii.
- Apropierea geografică de frontiera cu Ucraina, care favorizează cooperarea transfrontalieră și schimburile economice.
- Interesul agenților economici pentru dezvoltarea afacerilor locale, inclusiv a celor conduse de femei.
- Sprijinul și bunăvoința băștinașilor migranți, implicați activ în dezvoltarea localității.
- Facilități fiscale acordate agenților economici prin scutirea de anumite taxe.
- Suplimente salariale acordate pentru localitățile din zona de securitate.
- Servicii de transport public accesibile, destinate tuturor categoriilor de cetățeni.
- Posibilități de colectare a contribuțiilor cetățenilor pentru implementarea proiectelor comunitare.
- Administrația publică locală deschisă la colaborare, care promovează implicarea tuturor categoriilor sociale în procesul decizional.
- Sprijin constant din partea finanțatorilor și donatorilor externi.
- Dezvoltarea parteneriatelor public-private, care pot stimula investițiile și economia loc.
- Capacitate locală în creștere pentru scrierea și implementarea proiectelor de dezvoltare.

domeniul serviciilor publice și edilitare, afectând calitatea acestor servicii.

- Nivelul scăzut al remunerării tinerilor specialiști, ceea ce descurajează stabilirea lor în localitate.
- Instabilitatea economică generală, care afectează dezvoltarea afacerilor locale și veniturile populației.
- Prețurile mici de achiziție pentru produsele agricole autohtone, care limitează profitabilitatea producătorilor locali.
- Majorarea sancțiunilor și a amenzilor aplicate agenților economici, ce pot descuraja inițiativa antreprenorială.
- Frecvența ridicată a controalelor fiscale, care creează presiune asupra mediului de afaceri.
- Creșterea numărului și intensității calamităților naturale (secete, furtuni, inundații), cu impact negativ asupra agriculturii și infrastructurii.
- Modificările legislative la nivel național, care pot influența imprevizibil activitatea autorităților publice locale și a agenților economici.
- Situațiile regionale de instabilitate și riscurile asociate conflictelor armate, ce pot afecta securitatea și investițiile.

4.1 Viziunea comunității

Viziunea satului Tudora se focusează pe crearea unor condiții de trai decente, care determină locuitorii să rămână să trăiască și să își desfășoare activitatea profesională în comună. Instituțiile care deserveșc cetățenii sunt moderne și dotate, iar serviciile prestate sunt de calitate. Satul încurajează și susține antreprenoriatul, inclusiv feminin, fapt ce determină ca afacerile să se extindă, să-și diversifice activitățile, dar și să fie create afaceri noi.

Satul Tudora este o localitate salubă, care oferă locuitorilor condiții de trai decente și atractive. Instituțiile publice sunt moderne și bine dotate, iar serviciile sociale sunt de calitate și accesibile tuturor categoriilor de beneficiari – femei și bărbați, fete și băieți. În același timp, satul reprezintă un mediu favorabil dezvoltării afacerilor și inițiativelor locale.”

Misiunea – Satului Tudora este de a răspunde rapid și eficient nevoilor comunității locale, prin soluționarea acestora într-o manieră legală și transparentă, echitabilă și responsabilă, furnizând către toate categoriile de beneficiari, inclusiv după criteriul de gen, servicii la un standard înalt, asigurând astfel creșterea calității vieții tuturor locuitorilor.

4.2 Cadrul și direcțiile strategice

Strategia de dezvoltare socio-economică a satului Tudora fost elaborată în contextul următoarelor documente strategice: Planul de Dezvoltare Economică Locală 2018-2020, Strategia de Dezvoltare Socio-Economică a raionului Ștefan Vodă 2013-2020, Strategia de Dezvoltare Regională Sud 2016-2020, Strategia Națională de Dezvoltare "Moldova 2020", strategii sectoriale de dezvoltare: Strategia energetică a Republicii Moldova până în anul 2030, Strategia Sectorială de Cheltuieli în domeniul energetic 2014-2020, Strategia Sectorială de dezvoltare a Întreprinderilor Mici și Mijlocii 2012-2020, Strategia de Dezvoltare a Agriculturii și Mediului Rural din Moldova 2014-2020, etc.. În procesul de elaborare a strategiei au fost consultate și documente internaționale: Strategia Europa 2020, Strategia de Dezvoltare Durabilă a Uniunii Europene revizuită (2006), Agenda 21, Convenția privind eliminarea tuturor formelor de discriminare împotriva femeilor (1979)(CEDAW); Strategiei naționale (HG Nr. 259 din 28-04-2017 cu privire la aprobarea Strategiei pentru asigurarea egalității între femei și bărbați în Republica Moldova pe anii 2017-2021

„Pentru realizarea viziunii strategice, activitățile și proiectele tuturor actorilor implicați în procesul de dezvoltare locală vor fi orientate către următoarele direcții de dezvoltare și către atingerea obiectivelor specifice stabilite.”

	Direcții de dezvoltare strategică	Obiectiv specific
1.	Dezvoltarea infrastructurii fizice și a serviciilor conexe	1.1 Construcția și reabilitarea infrastructurii rutiere și pietonale 1.2 Construcția și extinderea sistemelor de alimentare cu apă, canalizare și gazificare accesibilă tuturor categoriilor de beneficiari – femei și bărbați, fete și băieți. 1.3 Eficiență energetică și iluminat stradal accesibile tuturor categoriilor de beneficiari
2.	Asigurarea unui mediu curat și protejat	2.1 Reabilitarea fâșiilor forestiere, riverane și pășunilor. 2.2 Campanii de informare și sensibilizare a opiniei publice referitor la diverse subiecte de mediu 2.3 Plantarea pădurilor
3	Dezvoltarea serviciilor publice, sociale, sportive și de agrement pentru toate	3.1 Diversificarea activităților sociale, culturale, extrașcolare și încurajarea atât a tinerelor și tinerilor, femeilor și bărbaților de a se implica activ

	categoriile de cetățeni, inclusiv femei și bărbați din s. Tudora	<p>3.2 Amenajarea și adaptarea zonelor sportive și de agrement pentru toate categoriile de cetățeni băieți/fete, femei/bărbați</p> <p>3.3. Deschiderea unei frizerii pentru femei/barbati accesibile tuturor categoriilor de beneficiari, fete/băieți</p> <p>3.4.Deschiderea unei croitorii pentru femei/bărbați</p> <p>3.5. Asigurarea și dezvoltarea accesibilității farmaciei și a serviciilor primare de sănătate pentru toti locuitorii s.Tudora</p>
4.	Creșterea numărului de locuri de muncă bine plătite	<p>4.1 Creșterea capacităților antreprenorilor locali de a dezvolta activități economice multiplicatoare pentru femei/bărbați.</p> <p>4.2 Ajustarea regulamentului de desfășurare a activităților de comerț în satul Tudora femei/bărbați</p> <p>4.3 Deschiderea unui magazin agricol și fitosanitar</p> <p>4.4 Cointeresarea proprietarilor de pământ pentru livrarea produsului agricol atât pentru femei cât și pentru barbate.</p> <p>4.5 Organizarea unui centru de colectare și prelucrare a produsului agricol pentru fructe și legume respectând egalitatea de gen</p> <p>4.6 Dezvoltarea unei strategii de creare a noi parteneriate la nivel raional, național și internațional</p>
5.	Implicarea civică pentru o bună guvernare și transparență	<p>5.1 Comunicarea cu cetățenii și implicarea acestora în procesul decizional atât fetele și băieții cât și femeile și bărbații</p> <p>5.2 Guvernare comunitară și relaționare respecând egaitatea de gen.</p> <p>5.3 Îmbunătățirea serviciilor prestate cetățenilor respectând egalitatea de gen.</p>
6.	Fortificarea mecanismului instituțional de asigurare a egalității între femei și bărbați	<p>6.1 Consolidarea capacităților resurselor umane în cadrul mecanismului instituțional existent la nivelul primăriei și instituțiilor din subordine, referitor la asigurarea egalității de gen</p> <p>6.2 Asigurarea participării echilibrate a femeilor și bărbaților la procesul de luare a deciziilor și activism civic în satul Tudora</p> <p>6.3 Integrarea bugetării sensibile la dimensiunea de gen în procesul de elaborare a programelor bugetare</p>

4.3 Gestionarea bunurilor

Satul Tudora se constituie din totalitatea bunurilor imobile proprietate publică, amplasate în raza administrativă care, la data intrării în vigoare a Legii nr. 523/1999 cu privire la proprietatea publică a unităților administrativ-teritoriale, se aflau în administrarea/gestiunea sau în folosința autorităților administrației publice ale unităților administrativ-teritoriale, a instituțiilor bugetare/publice cu autogestiune subordonate acestora.

Structura intravilanului localității

<i>Tipuri terenuri</i>	<i>Suprafață (ha)</i>
<i>Intravilan</i>	882,02
<i>Terenuri sub construcții</i>	267,0
<i>Terenuri agricole</i>	2186,72
<i>Rezerva</i>	-
<i>Drumuri și cai de comunicație</i>	34,0 km
<i>Ape</i>	3,0
<i>Păduri</i>	-
<i>Alte terenuri</i>	45,0

Sursa: *Primăria localității*

Primăria satului Tudora are desemnat în calitate de responsabil de gestionarea bunurilor comunitare un specialist principal pentru reglementarea regimului funciar. Inventarierea bunurilor se efectuează anual, iar delimitarea terenurilor publice la necesitate, conform deciziilor Consiliului local.

4.4 Planul de Acțiuni

Orientare strategică 1: Dezvoltarea infrastructurii fizice și a serviciilor conexe

Obiectiv specific 1.1 Construcția și reabilitarea infrastructurii rutiere și pietonale

Activități	Perioada	Responsabil	Indicatori de performanță	Cost estimat MDL	Potențiale surse de finanțare
1.1.1 Reabilitarea drumurilor din satul Tudora: str. Bisericii, Marchetului, Busuioc, Pensiunii, Spitalului, Dombrov, Nistreană, M.Eminescu, I.Palancean, I.Creangă, I.Dombrov,	2024-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL: Primarul • Reprezentant al Consiliului local • Inginerul cadastral 	<ul style="list-style-type: none"> • 18,0 km de drum reabilitat • Nr de beneficiari • Mobilitate sporită • Securitate în trafic crescută 	108880000 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Guvern și fonduri naționale • Parteneri de dezvoltare
1.1.2 Reabilitarea podurilor și podețelor din satul Tudora din sectoarele: Pensiune, Râpa Moruz, școală, depozit Busuioc, magazin Busuioc, Pelivan Ion	2024-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL: Primarul • Reprezentant al Consiliului local • Inginerul cadastral 	<ul style="list-style-type: none"> • 7 poduri și podețe reabilitate • Nr de beneficiari • Mobilitate sporită • Securitate în trafic crescută 	27000000, 0 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Guvern și fonduri naționale • Parteneri de dezvoltare
1.1.3 Construcția și reabilitarea trotuarelor pe drumurile centrale care duc spre principalele instituții publice: str. Ștefan cel Mare 4,2 km, str M.Eminescu 2,5 km, str.Ion Palancean 2.5 km, str.Ion Creangă-3,8 km, str Ion Dombrov 2,0 km Str.Luceafărul 1,5 km, str.Nistreană- 3,5 km	2024-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL: Primarul • Reprezentant al Consiliului local 	<ul style="list-style-type: none"> • 20 km de trotuar construit și reabilitat • Nr de beneficiari • Mobilitate sporită pentru persoane în scaun cu roțile și pentru părinți cu copii în cărucioare 	20000000, 00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Guvern • Fonduri naționale • Fonduri europene • Parteneri de dezvoltare

- Inginerul cadastral

Obiectiv specific 1.2 Construcția și extinderea serviciilor de alimentare cu apă, canalizare și gazificare

1.2.1	Construcția rețelei de canalizare centralizate și conectarea instituțiilor publice la rețea și a gospodăriilor casnice	2025-2030	<ul style="list-style-type: none"> • APL: primar • Inginer cadastral, reprezentanti ai CL • Agent economic 	<ul style="list-style-type: none"> • 7 km de rețea de canalizare construită • 2 stații de pompare • O stație de filtrare • Nr de beneficiari 	9940000,00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Guvern • Fonduri naționale • Fonduri europene • Parteneri de dezvoltare
1.2.2	Construcția conductei pentru apă tehnica, irigare	2025-2030	<ul style="list-style-type: none"> • APL: primar • Inginer cadastral, reprezentanti ai CL • Agent economic 	<ul style="list-style-type: none"> • 18 km de traseu • Nr de beneficiari 	8200000,00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • Ministerul Economiei și Infrastructurii • APL • Fonduri europene, și naționale
1.2.3	Renovarea sistemului de aprovizionare cu apă în satul Tudora	2025-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL: primar, inginer cadastral, reprezentanti CL • ÎM Menajacvaprim 	<ul style="list-style-type: none"> • s. Tudora conectat la un sistem sistemul de alimentare cu apă calitativ și sănătos, fără pierderi și costuri suplimentare a locuitorilor • Nr de beneficiari 	2000000,00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Fonduri naționale • Parteneri de dezvoltare

Obiectiv specific 1.3 Eficiență energetică și iluminat stradal

1.3.1	Crearea unui parc fotovoltaic 35 KW	2025 - 2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL: primar, inginer cadastral, 	<ul style="list-style-type: none"> • Teren alocat • Investiția inițiată • Cantitatea de energie produsă 35 KW 	2800000,00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Agenția pentru Eficiență Energetică
-------	-------------------------------------	-------------	---	--	---------------	--

			reprezentanti CL • Agent economic			• Parteneri de dezvoltare
1.3.2	Extinderea sistemului de iluminat stradal pe străzile: Ștefan cel Mare, M. Eminescu, Ion Creangă, Luceafărul, Ion Palancean, Ion Dombrov, Nistreenă	2025 - 2029 2025 - 2029	• APL: primar, inginer cadastral, reprezentanti CL Agent economic	• 22 km de străzi iluminate • Nr de beneficiari	9240000.0 0 MD	• APL • Agenția pentru Eficiență Energetică • Parteneri de dezvoltare
1.3.3	Încurajarea utilizării energiei solare/regenerabile pentru iluminat stradal și iluminatul în cadrul instituțiilor publice	2025- 2030	• Instituții Publice • APL	• Nr de străzi iluminate din energie regenerabilă-8 • Nr de instituții ce folosesc energie regenerabilă-7	25000000, 00 MD	• APL • Parteneri de dezvoltare • AEE
1.3.4	Instalarea sistemului de supraveghere video	2025- 2029	• APL: primar, inginer cadastral, reprezentanti CL • Agent economic	• Nr de camere video instalate-16 • Nr de beneficiari	320000. 00 MD	• APL • Donatori • Fonduri nationale

Orientare strategică 2: Asigurarea unui mediu curat și protejat

Obiectiv specific 2.1 Reabilitarea fâșiilor forestiere, riverane, pădurilor și pășunilor

Activități	Perioada	Responsabil/i	Indicatori de performanță	Cost estimat	Potențiale surse de finanțare
------------	----------	---------------	---------------------------	--------------	-------------------------------

					MDL	
2.1.1	Reabilitarea perdelor și plantațiilor forestiere de protecție	2026-2030	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Primarul • Parteneri de dezvoltare • CL 	• 6 ha	1800\$ per ha	<ul style="list-style-type: none"> • Agenția de Mediu • IFAD • AO Biotica • AO EcoContact
2.1.2	Reabilitarea învelișurilor de ierburi pe pășuni	2026-2028	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Primar • Inginer cadastral 	• 70 ha de pășuni	900 000 lei	<ul style="list-style-type: none"> • Agenția de Mediu • IFAD • AO Biotica • AO EcoContact
2.1.3	Reabilitarea fâșiilor riverane de protecție a apelor	2023-2025	• APL	• 6 ha	1800\$ per ha	<ul style="list-style-type: none"> • Agenția de Mediu • IFAD • AO Biotica • AO EcoContact
Obiectiv specific 2.2 Campanii de informare și sensibilizare a opiniei publice referitor la diverse subiecte de mediu						
2.2.1	Organizarea de campanii de înverzire – plantarea de arbori și arbuști	Anual	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Primarul • Inginerul cadastral 	<ul style="list-style-type: none"> • Evenimente desfășurate anual • 1500 de copaci plantați anual • 50 voluntari 	-	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Ministerul Mediului • Consiliul Raional Ștefan Vodă
2.2.2	Organizarea unei campanii de sensibilizare privind colectarea separată a deșeurilor	2026	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Primarul • Inginerul cadastral • Instituțiile de educație 	<ul style="list-style-type: none"> • O campanie desfășurată • 1400 beneficiari • 20 voluntari implicați 	-	<ul style="list-style-type: none"> • APL • ONG-uri de mediu
2.2.3	Crearea și dotarea serviciului pentru gestionarea deșeurilor cu tehnică și inventar necesar (tractor, remorcă,cositoare și tomberoane)	2025-2026	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Primar • Contabil șef 	<ul style="list-style-type: none"> • Serviciul creat ÎM • Echipament achiziționat • 1833 beneficiari 	1800000,00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Ministerul Mediului • Fonduri naționale și europene

2.2.4	Reparația digurilor la bazinele acvatice	2025-2028	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul Raional Ștefan Vodă 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 locuri de muncă create în cadrul ÎM • 2 diguri reparate 	10000000 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Ministerul Mediului
-------	--	-----------	--	--	-------------	--

Orientare strategică 3: Dezvoltarea serviciilor publice, sociale, sportive și de agrement pentru toate categoriile de cetățeni din satul Tudora

Obiectiv specific 3.1 Diversificarea activităților sociale, culturale, extrașcolare și încurajarea atât a tinerilor, femeilor și bărbaților de a se implica activ

Activități	Perioada	Responsabil/i	Indicatori de performanță	Cost estimat MDL	Potențiale surse de finanțare
3.1.1 Încurajarea deschiderii cercurilor pentru interese în cadrul clubului de seniori pentru femeile și bărbații în etate	2024-2025	<ul style="list-style-type: none"> • Casa de cultură din Tudora 	<ul style="list-style-type: none"> • Nr de activități noi desfășurate • Nr de beneficiari 	5000,00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • Contribuția comunității • APL
3.1.2 Dezvoltarea serviciului de socializare pentru persoanele în etate și persoanelor cu dizabilități cu ajutorul CM "Empatie"	2024-2026	<ul style="list-style-type: none"> • APL • primar • CM Empatie 	<ul style="list-style-type: none"> • Un serviciu creat • Nr de beneficiari • Nr de servicii oferite 	20000.00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • Consiliul Raional • APL: primar • Ministerul Protecției Sociale
3.1.3 Diversificarea activităților în cadrul activităților meșterilor populari (broderie, croitorie, împletit din lozie, lecții de utilizare a tehnologiilor IT), pentru conservarea tradițiilor locale și promovarea lor peste hotare cu ajutorul băștinașilor	2024-2027	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Meșterii populari • AdB 	<ul style="list-style-type: none"> • Nr de activități noi desfășurate • Nr de beneficiari 	12000.00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL: primar • Consiliul Raional • Contribuția comunității
3.1.4 Program de orientare școlară și profesională pentru tinerii din clasele terminale sensibil la dimensiunea de gen ce nu va promova profesii tradițional „masculine” pentru băieți sau tradițional „feminine” pentru fete, în		<ul style="list-style-type: none"> APL: primar Gimnaziul Ștefan Culea: director Casa de Cultura: 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Nr. programe elaborate ▪ Nr. de activități desfășurate 	6000.00 MD	<ul style="list-style-type: none"> ▪ APL ▪ Gimnaziul Ștefan Culea

scopul evitării segregării de gen pe piața munci			▪ Nr. de beneficiari		▪ Casa de Cultură Tudora ▪ Ministerul Educației
--	--	--	----------------------	--	--

Obiectiv specific 3.2 Amenajarea și adaptarea zonelor sportive și de agrement pentru toate categoriile de cetățeni

3.2.1 Amenajarea a 3 zone de odihnă și agrement cu respectarea egalitate de gen	2024-2027	<ul style="list-style-type: none"> • APL: primar • Comunitatea 	<ul style="list-style-type: none"> • Trei zone de odihnă amenajate • Nr de beneficiari 	40000.00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Donatori
3.2.2 Repararea și reabilitarea casei de cultură	2024-2027	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Casa de cultură 	<ul style="list-style-type: none"> • Centru cultural reabilitat • Nr de beneficiari 	25000000.00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul Raional • Fonduri naționale • Fonduri europene
3.2.3 Crearea unui centru de fitness fete/băieți	2024-2026	<ul style="list-style-type: none"> • Casa de Cultură-director • APL-primar 	<ul style="list-style-type: none"> • Un centru de fitness creat • Nr de beneficiari 	1800000,00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • Agenți economici • AdB • Fonduri naționale
3.2.4 Construcția anexei pentru sala de sport la grădinița din s. Tudora fete/băieți	2024-2027	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Grădinița din s. Tudora 	<ul style="list-style-type: none"> • Anexa construită • Nr de beneficiari 	1500000.00	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Fonduri naționale
3.2.5 Repararea sălii sportive din s.Tudora fete/băieți	2024-2027	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primar • Grădinița de copii-șefa grădiniței • Rerezentanți CL 	<ul style="list-style-type: none"> • Un bloc sanitar construit • 2 săli reparate • Dotare cu Inventar sportiv 	1660000.00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Fonduri naționale
3.2.6 Inițierea și susținerea procesului de creare a unei filiale a unei școli profesionale în localitate, prin parteneriat cu instituții de învățământ profesional și autorități raionale, centrale, pentru formarea competenților profesionale adaptate pieții muncii	2025-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primar • Direcția de învățământ raională • Ministerul Educației 	<ul style="list-style-type: none"> • Reducerea abandonului școlar • Dezvoltarea competenților profesionale la nivel local minim 20 elevi 	10000000,00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul Raional • Fonduri naționale • Fonduri europene • Ministerul Educației

- Creșterea ratei de încadrare a tinerilor în câmpul muncii

Obiectiv specific 3.3 Dotarea instituțiilor sociale, de educație și culturale cu utilaj și echipament necesar, la care să aibă acces copiii, persoanele în etate și cu dezabilități

3.3.1	Dotarea cantinei școlare cu utilajul necesar fete/băeți	2024-2028	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primar • Gimnaziul Ștefan Culea-director 	<ul style="list-style-type: none"> • Cantina dotată • Nr de beneficiari 	800000.00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Fonduri naționale • Fonduri europene • Consiliul raional
3.3.2	Repararea fostei cladiri administrative si dotarea ei pentru deschiderea OMF Tudora și a unui Centrul Medical de reabilitare	2024-2028	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul Raional 	<ul style="list-style-type: none"> • Oficiu reabilitat cu condiții decente de muncă și servicii calitative • Nr. specialisti noi angajati • Nr de beneficiari 	8500 000.00MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Fonduri naționale • Fonduri europene • Consiliul Raional
3.3.3	Dotarea Casei de cultură și cu costume nașionale,inventar și echipament necesar	2024-2027	<ul style="list-style-type: none"> • Casa de cultură-director • APL-primar • Contabil șef 	<ul style="list-style-type: none"> • Costume nașionale achiziționate • Aparatură de sonorizare și iluminare procurat și instalat 	500000.00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Fonduri nașionale • Structura AAPL, 2020 • Consiliul Raional
3.3.4	Achiziționarea unui mijloc de transport pentru APL Tudora	2024-2026	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primar • Consiliul Local-reprezentant • Contabil șef 	<ul style="list-style-type: none"> • Un mijloc de transport achiziționat 	500000.00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul raional • Donatori
• 3.3.5	Repararea și acoperirea garajului pentru autospecială	2025-2026	<ul style="list-style-type: none"> - Primar -inginer cadastral -contabil șef 	<ul style="list-style-type: none"> Garaj reparat și dotat pentru autospecială si serviciul de pompieri 	300000.00 MD	<ul style="list-style-type: none"> - APL - fonduri nașionale

Orientare strategică 4: Creșterea numărului de locuri de muncă bine plătite

Obiectiv specific 4.1 Crearea și dezvoltarea infrastructurii de afaceri

Activități	Perioada	Responsabil/i	Indicatori de performanță	Cost estimat MDL	Potențiale surse de finanțare
4.1.1 Crearea unui parc agro-industrial și atragerea rezidenților pentru investiții în afaceri de prelucrare a produselor agricole și creșterea producției agricole pe o platformă investițională dotată cu infrastructura necesară	2025-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Consiliul Raional • Investitor privat 	<ul style="list-style-type: none"> • Un parc industrial creat • Minim 4 rezidenți 	3400000.0 OMD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul Raional • Fonduri europene, • Fonduri naționale • Donatori
4.1.2 Crearea unui incubator pentru afaceri mici	2025-2028	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Consiliul Local-4 consilieri • Consiliul Raional 	<ul style="list-style-type: none"> • Un incubator creat • Minim 5 rezidenți 	2000000.00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul Local • Consiliul Raional • Fonduri naționale, fonduri europene • Donatori
4.1.3 Alocarea terenurilor publice pentru lărgirea facilităților de producție pentru antreprenorii existenți	2024-2027	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Consiliul Raional 	<ul style="list-style-type: none"> • 6 afaceri susținute • 3 afaceri pentru femei 		<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul Raional
4.1.4 Crearea infrastructurii de păstrare, procesare și ambalare a fructelor și pomuşoarelor	2024-2028	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Consiliul Local Tudora-2 consilieri • Consiliul Raional 	<ul style="list-style-type: none"> • Spațiile existente identificate • Forma de funcționare a investiției agreată • Proiectul investițional elaborat 	3500000.00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul Raional • Donatori
4.1.5 Crearea unui Centru Logistic pentru mașini mari, care să ofere servicii de parcare, întreținere și depozitare	2025-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL primarul • Consiliul Local Tudora • Consiliul Raional 	<ul style="list-style-type: none"> • Creșterea eficienței transportului de marfă în regiune 	10000000,00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul Raional • Ministerul Infrastructurii

- Crearea de locuri de muncă minim 15
- Stimularea afacerilor locale și regionale

Obiectiv specific 4.2 Stimularea dezvoltării și valorificării potențialului turistic în localitate și la nivel de GAL

4.2.1	Dezvoltarea infrastructurii turistice	2024-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Consiliul Raional • Consiliul Local 4 consilieri 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 structuri de cazare create 		<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul Raional • Donatori
4.2.2	Deschiderea unui magazin cu produse locale tradiționale (de casă) (la nivel de GAL)	2025-2028	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul Raional • GAL Valea Nistrului de jos 	<ul style="list-style-type: none"> • Un magazin deschis • Produse locale (de casă) în vânzare 		<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul Raional • Donatori
4.2.3	Renovarea și dotarea muzeului "La bunici"	2026-2028	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Consiliul Raional • AdB 	<ul style="list-style-type: none"> • Casa muzeu renovată și dotată • 50 exponate 	650 000	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Fonduri naționale • Consiliul Raional
4.2.4	Crearea unei agenții de turism cu punct de informare turistică la nivel de GAL	2026-2028	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Directorul GAL "Valea Nistrului de jos" • Consiliul Raional 	<ul style="list-style-type: none"> • O agenție de turism creată • Un punct de informare turistică creat 		<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul Raional • Programul LEADER
4.2.5	Elaborarea unui concept de dezvoltare a serviciilor turistice în localitate cu determinarea modului de promovare și atragere a turiștilor	2020	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Consiliul Raional 	<ul style="list-style-type: none"> • Harta turistică elaborată • Servicii de alimentare create • Ghizi turistici instruiți și disponibili • Nr de beneficiari 		<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul Raional • Parteneri de dezvoltare
4.2.6	Crearea unei zone de recreere pe malul râului Nistru din satul Tudora	2025-2027	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Consiliul Raional 	<ul style="list-style-type: none"> • Două zone de recreere create 		<ul style="list-style-type: none"> • APL • Consiliul Raional

			• Nr de beneficiari		• Parteneri de dezvoltare
Obiectivul 4.3 Creșterea capacităților antreprenorilor locali de a dezvolta activități economice multiplicatoare					
4.3.1	Informarea și susținerea potențialilor antreprenori să inițieze afaceri noi și afaceri de familie cu suportul programele de finanțare existente în Moldova, inclusiv prin atragerea remitențelor și oferirea de condiții avantajoase pentru migranții întorși	2020-2025	• APL • AE • AdB	• Noi afaceri inițiate • Nr de locuri de muncă create	• APL • AIPA • ODIMM
4.3.2	Organizarea de seminare și instruirii, vizite de studiu pentru antreprenorii locali pe domenii legate de piețele de desfacere, tehnologii de prelucrare a produselor agricole, și alte necesități ale antreprenorilor locali	2020-2025	• APL • Consiliul raional	• Nr de evenimente organizate • Nr de beneficiari	• APL • Consiliul Raional • Donatori
4.3.3	Susținerea lansării unei mini-fabrici de conserve cu produse tradiționale locale	2020-2021	• APL • AE • AdB	• O mini-fabrică creată • Nr de locuri de muncă create	• APL • MiDL -PNUD • AE
4.3.4	Crearea asociației de producători locali /cooperativei de pomușoare și fructe		• AE • AdB	• O asociație/un grup de producători creat	• Producătorii de pomușoare și fructe

Orientare strategică 5: Asigurarea unui mediu administrativ eficient și transparent, centrat pe nevoile cetățenilor

Obiectiv specific 5.1 Comunicarea cu cetățenii și implicarea acestora în procesul decizional

Activități	Perioada	Responsabil/i	Indicatori de performanță	Cost estimat MDL	Potențiale surse de finanțare
5.1.1 Actualizarea paginilor web și de pe rețelele de socializare ale APL	2024-2025	• APL-primarul, secretarul consiliului local	• Articole scrise • Postări pe rețele de socializare	20000,00 MD	APL Tudora

5.1.2	Informarea și implicarea populației în probleme de interes prin organizarea de discuții, audieri publice și întâlniri cu cetățenii	2024-2027	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • ONGdin localitate -3 administratori • Consilierii 	<ul style="list-style-type: none"> • 6 evenimente • 400 de participanți 	n/a	n/a
5.1.3	Implicarea cetățenilor în grupurile de monitorizare și actualizare a Strategiei de Dezvoltare Socio Economică a comunei Sărata Veche	2024-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Consilierii 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 ședință • 20 participanți 	n/a	n/a
5.1.4	Susținerea activității societății civile și a ONG-urilor	2024-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Diaspora, AdB • ONG-administratorul 	<ul style="list-style-type: none"> • 2 activități anual desfășurate • 200 persoane implicate 	n/a	n/a
5.1.5	Finanțarea proiectelor mici prin bugetare participativă	2024-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Grupuri de inițiativă 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 proiecte finanțate/anual 	200 000	<ul style="list-style-type: none"> • APL • AdB • localnicii
5.1.6	Crearea unui post de radio local	2024-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • ONG-administratorul 	<ul style="list-style-type: none"> • Un post de radio creat 	150 000	<ul style="list-style-type: none"> • APL

Obiectiv specific 5.2 Guvernare comunitară și relaționare

5.2.1	Continuarea activităților de cooperare în cadrul GAL-ului "Valea Nistrului de jos"	2025-2026	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul 	<ul style="list-style-type: none"> • PUG actualizat 	660 000	<ul style="list-style-type: none"> • Bugetul local • Donatori
5.2.2	Amplificarea cooperării intercomunitare și transfrontaliere (stabilirea unui parteneriat cu 2 comune din Romania cu ajutorul promotorilor stabiliți acolo)	2020-2025	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Consiliul Local • AdB 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 localități cu care s-a cooperat • 6 activități întreprinse 	50 000	<ul style="list-style-type: none"> • Bugetul local • Programe transfrontaliere
5.2.3	Organizarea evenimentelor culturale: - Ziua Diasporei, Târgul de Crăciun	Anual	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • AdB-administratorul 	<ul style="list-style-type: none"> • 15 evenimente organizate 	40000.00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • Bugetul local • Parteneri de dezvoltare

Obiectiv specific 5.3 Îmbunătățirea serviciilor prestate cetățenilor

5.3.1	Formarea continuă a personalului primăriei și celor din instituțiile publice prin participări la instruirii, forumuri, conferințe	3 formări anual	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Specialiștii APL 	<ul style="list-style-type: none"> • 7 angajați instruiți (inclusiv femei și bărbați) • 3 instruirii/an 	45000.00 MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Cancelaria de Stat • Academia de Administrare Publică • Proiecte și programe de asistență tehnică
-------	---	-----------------	--	---	-------------	--

Orientare strategică 6: Fortificarea mecanismului instituțional de asigurare a egalității între femei și bărbați în satul Tudora

Obiectiv specific 6.1 Consolidarea capacităților resurselor umane în cadrul mecanismului instituțional existent la nivelul primărie și instituțiilor din subordine, cetățenilor din comunitate, referitor la asigurarea egalității de gen

Activități	Perioada	Responsabil/i	Indicatori de performanță	Cost estimat MDL	Potențiale surse de finanțare
6.1.1 Organizarea unor seminare de formare și conștientizare în domeniul egalității între femei și bărbați destinate angajaților instituțiilor din teritoriu	2024-2029	• APL-primarul	<ul style="list-style-type: none"> • Articole scrise • Postări pe rețele de socializare 	n/a	n/a
6.1.2 Instruirea funcționarilor publici în producerea indicatorilor sensibili la dimensiunea de gen	2024-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • ONG-administratoarea 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 evenimente • 40 de participanți 	n/a	n/a
6.1.3 Realizarea acțiunilor de integrare a femeilor din grupurile vulnerabile pe piața muncii (informare, instruire, profesionalizare, angajare)	2024-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Asistenții sociali • OFM 	<ul style="list-style-type: none"> • 1 ședință • 20 participanți 	n/a	n/a
6.1.4 Susținerea activității societății civile și a ONG-urilor	2024-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Diaspora-lider • ONG-administratoarea 	<ul style="list-style-type: none"> • 2 activități anual desfășurate • 200 persoane implicate 	n/a	n/a

6.1.5	Finanțarea proiectelor mici care să reflecte prisma principiului egalității între femei și bărbați	2024-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • Grupuri de inițiativă 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 proiecte finanțate/anual 	50 000	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Fonduri naționale
Obiectiv specific 6.2 Asigurarea participării echilibrate a femeilor și bărbaților la procesul de decizie și activism civic în satul Tudora						
6.2.1	Consolidarea capacităților femeilor din grupurile subreprezentate la nivel decizional pentru sporirea activismului și liderismului	2025	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • ONG-administratorul 	<ul style="list-style-type: none"> • 3 ședințe de instruire • 50 participanți 	n/a	n/a
6.2.2	Dezvoltarea programelor de mentorat pentru femei din diverse sectoare	2025-2029	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • ONG-administratorul 	<ul style="list-style-type: none"> • 5 activități întreprinse • 60 participanți 	n/a	n/a
6.2.3	Organizarea unui concurs anual privind promovarea activismului civic în teritoriu	Anual	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • ONG-administratorul 	<ul style="list-style-type: none"> • 2 evenimente organizate 	40 000	<ul style="list-style-type: none"> • Bugetul local • Parteneri de dezvoltare
Obiectiv specific 6.3 Integrarea bugetării sensibile la dimensiunea de gen în procesul de elaborare a programelor bugetare						
6.3.1	Promovarea integrării dimensiunii de gen în programele bugetare prin stabilirea indicatorilor sensibili la dimensiunea de gen	Permanenț anual	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • ONG-administratorul 	<ul style="list-style-type: none"> • 7 angajați instruiți (inclusiv femei și bărbați) • 7 instruirii/an 	140000MD	<ul style="list-style-type: none"> • APL • Cancelaria de Stat • Academia de Administrare Publică • Proiecte și programe de asistență tehnică
6.3.2	Consolidarea capacităților reprezentanților APL Tudora și a instituțiilor din teritoriu asupra importanței și implementării bugetării sensibile la dimensiunea de gen	2025-2025	<ul style="list-style-type: none"> • APL-primarul • ONG-administratorul • Cancelaria de Stat 	<ul style="list-style-type: none"> • 4 instruirii/an • 20 angajați instruiți (inclusiv femei și bărbați) 		<ul style="list-style-type: none"> • Cancelaria de Stat • Proiecte și programe de asistență tehnică
6.3.3	Buget elaborat și implementat sensibil la gen					<ul style="list-style-type: none"> • APL

Anual
2024-
2029

APL primarul
Consilierii locali
Angajații instit
publice din
teritoriu

- 1 buget elaborat și implementat
-

4.5 Planul și cadrul de monitorizare și evaluare

4.5.1 Etape de implementare

Succesul realizării Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a satului Tudora depinde, în mare măsură, de participarea tuturor locuitorilor în procesul de implementare și monitorizare a acesteia, de prezența unei coaliții încheiate în societate. În procesul realizării Strategiei vor fi implicați mai mulți actori, fiecare urmând un scop special, îndeplinind rolul de implementator al acțiunilor planificate. Aceștia sunt:

1. Administrația publică locală (Consiliul Local, Primarul, Primăria)
2. Locuitorii comunei
3. Societatea civilă
4. Agenții economici
5. Structuri externe (Consiliul raional, Guvernul, municipalități înfrățite, Organizațiile internaționale).

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a satului Tudora ne poate fi divizată convențional în 3 etape:

1. Adoptarea SDSE. În cadrul acestei etape, Strategia de dezvoltare va fi supusă dezbaterilor în cadrul Audițiilor publice organizate de către primărie. După dezbateri și ajustarea propunerilor și recomandărilor făcute, Strategia va fi înaintată Consiliului Local spre aprobare. După aprobarea strategiei, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni trimestriale și anuale privind realizarea strategiei în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.
2. Implementarea SDSE se va efectua prin realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete de implementare. Pentru fiecare acțiune, proiect vor fi stabilite obiective, planul activităților necesare, perioada de desfășurare (durata), responsabilii și partenerii care vor realiza proiectul. De asemenea, vor fi identificate și asigurate sursele de finanțare a proiectelor propuse spre implementare.
3. Monitorizarea SDSE. În perioada de implementare, responsabilii de realizarea planului de acțiuni vor raporta îndeplinirea activităților, proiectelor și atingerea obiectivelor specifice. Monitorizarea proiectelor, acțiunilor și strategiilor se va efectua prin intermediul Indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul în care se vor identifica devieri de la Planul Strategic de acțiuni vor fi inițiate măsuri de corectare sau ajustare a acestui plan.

4.5.2 Monitorizarea strategiei

Succesul implementării Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a satului Tudora depinde, în mare măsură, de implicarea activă a tuturor locuitorilor în procesul de realizare și monitorizare a acesteia, precum și de existența unei coaliții consolidate la nivelul comunității.

În procesul de realizare a Strategiei vor fi implicați diverși actori locali și externi, fiecare având un rol bine definit în calitate de implementator al acțiunilor planificate. Printre aceștia se numără:

1. Administrația publică locală (Consiliul Local, Primarul, Primăria);
2. Locuitorii comunei;

3. Societatea civilă;
4. Agenții economici locali;
5. Structurile externe (Consiliul raional, Guvernul, municipalitățile înfrățite, organizațiile internaționale).

Implementarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a satului Tudora poate fi structurată convențional în trei etape principale:

1. Etapa I – Adoptarea Strategiei.

În această etapă, documentul strategic va fi supus dezbaterilor publice organizate de către Primărie. După analizarea și integrarea propunerilor și recomandărilor formulate de participanți, Strategia va fi înaintată Consiliului Local pentru aprobare. Ulterior, Primăria va coordona elaborarea planurilor de acțiuni anuale și trimestriale, în conformitate cu Planul Strategic de Acțiuni.

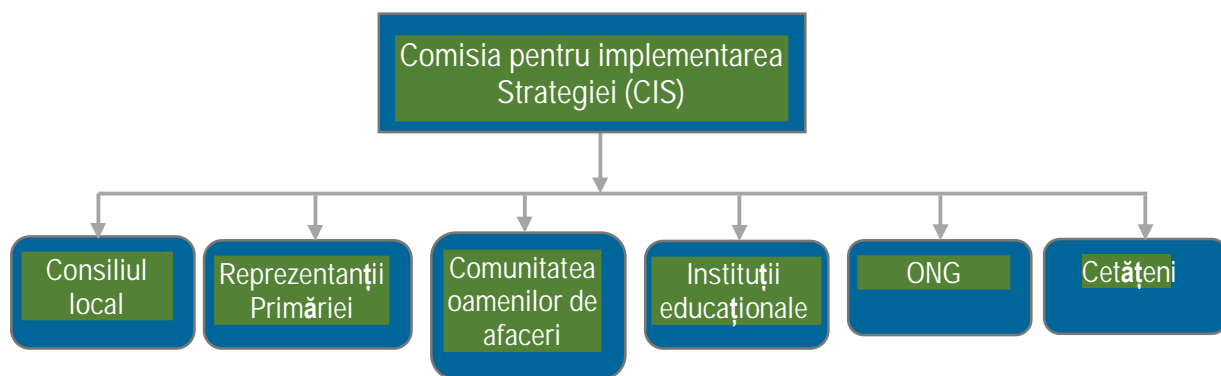
2. Etapa II – Implementarea Strategiei.

Această etapă presupune realizarea acțiunilor, activităților, măsurilor și proiectelor concrete prevăzute în Strategie. Pentru fiecare acțiune sau proiect vor fi stabilite obiectivele, planul de activități, durata de implementare, persoanele responsabile, partenerii implicați și sursele de finanțare necesare.

3. Etapa III – Monitorizarea Strategiei.

Pe parcursul implementării, responsabilii desemnați vor raporta periodic stadiul de realizare a activităților, proiectelor și obiectivelor specifice. Monitorizarea se va efectua pe baza indicatorilor de implementare stabiliți. În cazul constatării unor abateri de la Planul Strategic de Acțiuni, vor fi adoptate măsuri corective sau ajustări corespunzătoare, pentru a asigura realizarea integrală a obiectivelor propuse.

- Cetățeni. (grupul va fi reprezentativ și va include tineri, persoane dezavantajate, număr proporțional de femei și bărbați, reprezentanți ai diverse grupuri sociale sau etnice).

Structura cadrului instituțional de implementare și monitorizare a Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a satului Tudora.

Implementarea și monitorizarea Strategiei de Dezvoltare Socio-Economică a satului Tudora vor fi realizate în baza unui Cadru Instituțional de Supraveghere (CIS), constituit din reprezentanți ai administrației publice locale, ai societății civile, ai mediului de afaceri și ai altor părți interesate.

Responsabilitățile principale ale CIS:

- Planificarea și coordonarea acțiunilor necesare implementării Strategiei;
- Elaborarea și promovarea deciziilor privind realizarea activităților și proiectelor de dezvoltare;
- Supravegherea și coordonarea procesului de implementare a proiectelor strategice;
- Identificarea și atragerea surselor financiare suplimentare pentru susținerea inițiativelor locale;
- Monitorizarea permanentă a implementării Planului de acțiuni și a stadiului de realizare a obiectivelor stabilite;
- Elaborarea rapoartelor de progres și prezentarea acestora Consiliului Local;
- Acordarea asistenței tehnice și consultative actorilor implicați în implementarea Strategiei;
- Propunerea, analizarea și prioritizarea proiectelor de dezvoltare locală;
- Evaluarea deciziilor adoptate privind principalele probleme ale comunității;
- Inițierea și elaborarea modificărilor și actualizărilor necesare ale Strategiei;
- Elaborarea studiilor și proiectelor de dezvoltare, în funcție de nevoile identificate.

CIS își va desfășura activitatea prin ședințe ordinare, organizate cel puțin o dată la fiecare șase luni, sau ori de câte ori este necesar pentru buna coordonare a procesului de implementare.

Rolul Consiliului Local

Un rol esențial în procesul de implementare a Strategiei revine Consiliului Local al satului Tudora, care va asigura supravegherea, evaluarea și coordonarea generală a realizării Planului de acțiuni.

Principalele atribuții ale Consiliului Local sunt:

- Coordonarea și implicarea activă a populației în activitățile și proiectele de dezvoltare comunitară;
- Promovarea unui dialog constant cu locuitorii și asigurarea transparenței în activitatea administrației publice locale;
- Încurajarea participării voluntarilor la activitățile de interes public;
- Facilitarea colaborării și parteneriatelor între actorii comunității (APL, ONG-uri, agenți economici) pentru atingerea obiectivelor Strategiei;
- Supravegherea procesului de implementare, monitorizare și evaluare a Planului de acțiuni.

Raportarea și evaluarea

Procesul de raportare privind implementarea Strategiei se va desfășura prin prezentarea rapoartelor periodice de către responsabilii de implementare către CIS, care vor include informații privind stadiul realizării activităților și obiectivelor specifice.

Anual, CIS va elabora și prezenta Consiliului Local un raport de evaluare privind gradul de implementare a Strategiei, progresele înregistrate și eventualele recomandări pentru ajustarea Planului de acțiuni.

Riscuri și impedimente de implementare

Realizarea efectivă a acțiunilor propuse în Strategia de dezvoltare poate fi împiedicată de prezența anumitor riscuri și impedimente de implementare. Riscurile și impedimentele aferente implementării strategiei de dezvoltare pot fi divizate în două categorii: (i) interne și (ii) externe.

Domeniu	Descriere
Riscuri și impedimente interne	
Managementul implementării strategiei	<ul style="list-style-type: none"> • Posibile confruntări de interese între actorii implicați în procesul de implementare, care pot duce la încetinirea luării deciziilor sau la blocaje instituționale; • Tendința de prevalare a intereselor personale în detrimentul interesului public, ceea ce poate compromite transparența și corectitudinea procesului decizional; • Resurse financiare insuficiente pentru realizarea integrală a obiectivelor strategice, fapt ce poate genera întârzieri sau limitări în implementarea proiectelor; • Capacitate redusă de atragere a investițiilor externe, cauzată de lipsa experienței, de resursele administrative limitate sau de absența unor parteneriate durabile.
Parteneriat	<ul style="list-style-type: none"> • Lipsa colaborării eficiente dintre autoritățile publice locale, sectorul de afaceri și comunitate, ceea ce poate limita progresul și sinergia acțiunilor de dezvoltare; • Nivel scăzut de implicare și interes al populației față de activitățile comunitare și inițiativele locale, ceea ce reduce impactul și sustenabilitatea proiectelor; • Insuficienta experiență a structurilor societății civile și participarea redusă a acestora la procesele decizionale și de implementare; • Participare limitată a partenerilor internaționali, cauzată de lipsa de inițiativă locală, promovare insuficientă sau absența proiectelor comune.
Dezvoltarea economică	<ul style="list-style-type: none"> • Interes scăzut din partea mediului de afaceri în ceea ce privește implicarea în dezvoltarea economică locală și susținerea inițiativelor comunitare.
Social	<ul style="list-style-type: none"> • Resurse financiare insuficiente pentru asigurarea și extinderea serviciilor de asistență socială destinate categoriilor vulnerabile; • Creșterea nivelului de sărăcie în rândul populației, cauzată de lipsa locurilor de muncă și veniturile scăzute; • Migrația continuă a forței de muncă active, în special a tinerilor, ceea ce reduce potențialul de dezvoltare al comunității și afectează coeziunea socială.
Mediu	<ul style="list-style-type: none"> • Nivel scăzut de conștientizare a populației privind impactul poluării asupra mediului și sănătății umane. • Lipsa culturii ecologice în rândul populației, ceea ce duce la comportamente care afectează mediul înconjurător. • Grad redus de informare și implicare a cetățenilor în acțiuni de protecție a mediului.

Domeniu	Descriere
	<ul style="list-style-type: none"> • Indiferență a unei părți a populației față de consecințele poluării și degradării mediului local. i
Riscuri și impedimente externe	
Cadrul politico-juridic	<ul style="list-style-type: none"> • Instabilitatea contextului politic național, care poate influența negativ continuitatea și coerența procesului de implementare a strategiei la nivel local; • Neconcordanțe și schimbări frecvente în cadrul legislativ, ce pot crea dificultăți în aplicarea corectă și eficientă a politicilor publice și proiectelor locale.
Relații parteneri externi	<ul style="list-style-type: none"> • Colaborare insuficientă cu autoritățile publice raionale și centrale, fapt ce poate limita accesul la resurse, expertiză și sprijin instituțional necesar implementării strategiei.
Starea economiei	<ul style="list-style-type: none"> • Potențial limitat de atragere a investițiilor, care poate restrânge dezvoltarea economică locală și implementarea proiectelor strategice; • Dificultăți în accesarea piețelor externe, ceea ce limitează oportunitățile pentru export și creșterea afacerilor locale; • Infrastructură economică insuficient dezvoltată, inclusiv logistică, transport și servicii de suport pentru afaceri; • Riscuri asociate contextului național și internațional („risc de țară”), cum ar fi instabilitatea economică, fluctuațiile valutare sau politicile fiscale nefavorabile.

Fișa de proiect 1

1.	Denumirea localității	Satul Tudora
2.	Denumirea proiectului	Schimbarea turnului de apă
3.	Problema care ar urma a fi soluționată	„Problema care urmează a fi soluționată prin proiectul privind schimbarea turnului de apă este asigurarea tuturor locuitorilor satului cu apă potabilă curată și sigură. În urma implementării proiectului, se vor reduce pierderile de apă, se va îmbunătăți presiunea în rețea și se va garanta o furnizare stabilă și de calitate a apei pentru întreaga comunitate.”.
4.	Obiectivul general al proiectului	„Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea infrastructurii de alimentare cu apă în satul Tudora, prin înlocuirea turnului de apă existent, în vederea asigurării accesului tuturor locuitorilor la apă potabilă curată, sigură și în cantitate suficientă.”
5.	Obiectivele specifice ale proiectului	<ul style="list-style-type: none"> • Înlocuirea turnului de apă existent cu unul nou, modern și eficient energetic, conform standardelor tehnice actuale. • Asigurarea accesului continuu la apă potabilă curată pentru toți locuitorii satului Tudora. • Reducerea pierderilor de apă din rețeaua de alimentare prin modernizarea sistemului de stocare și distribuție. • Îmbunătățirea calității serviciilor publice de alimentare cu apă, în beneficiul gospodăriilor și instituțiilor publice. • Creșterea siguranței și eficienței în gestionarea resurselor de apă la nivel local. • Consolidarea capacității administrației publice locale de a gestiona infrastructura de utilități publice într-un mod durabil.
6.	Indicatorii calitativi și cantitativi	<p>Indicatori cantitativi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 1 turn de apă vechi demontat și înlocuit cu unul nou, modern. 2. 100% din gospodăriile conectate la rețeaua de alimentare cu apă beneficiază de presiune și calitate îmbunătățită. 3. Peste 1.200 de locuitori ai satului Tudora deserviți de noul sistem. 4. Reducerea pierderilor de apă cu minimum 30% față de nivelul actual. 5. Creșterea capacității de stocare a apei la ___ m³ (poți completa cifra reală când o ai).

		6. Durata întreruperilor în alimentare redusă cu cel puțin 50%.
		Indicatori calitativi: <ul style="list-style-type: none"> 1. Îmbunătățirea calității apei potabile, conform normelor sanitare în vigoare. 2. Creșterea satisfacției populației privind serviciile publice de alimentare cu apă. 3. Creșterea siguranței în exploatarea sistemului, prin utilizarea unui echipament modern și sigur. 4. Consolidarea încrederii comunității în capacitatea administrației publice locale de a gestiona infrastructura. 5. Îmbunătățirea condițiilor de trai și de sănătate pentru locuitorii satului Tudora
7.	Partenerii posibili	Primăria Tudora AO "Biotica"
8.	Bugetul estimativ	546 000 MDL
9.	Posibile surse de finanțare	Primăria Tudora AO "Biotica"
10.	Perioada	03-05.2024

Fișa de proiect 2

1.	Denumirea localității	Satul Tudora
2.	Denumirea proiectului	Repararea unei porțiuni de drum râpa Busuioc 120 m
3.	Problema care ar urma a fi soluționată	Problema care urmează a fi soluționată prin proiect este starea deteriorată a sectorului de drum din zona Râpa Busuioc, pe o lungime de aproximativ 120 metri. Această porțiune de drum prezintă denivelări și degradări majore cauzate de alunecări de teren și de scurgerea apelor pluviale, ceea ce îngreunează circulația pietonală și rutieră, afectează accesul locuitorilor și pune în pericol siguranța traficului. Prin reparația acestui sector, se va asigura o deplasare sigură, confortabilă și durabilă pentru toți utilizatorii."
4.	Obiectivul general al	Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea

	proiectului	infrastructurii rutiere locale prin repararea sectorului de drum Râpa Busuioc pe o lungime de 120 m, în vederea asigurării circulației sigure și confortabile pentru locuitori, precum și facilitarea accesului la servicii și instituții publice.”
5.	Obiectivele specifice ale proiectului	<ul style="list-style-type: none"> • Reparația completă a sectorului de drum deteriorat pe lungimea de 120 m, inclusiv nivelarea și refacerea fundației. • Îmbunătățirea siguranței circulației rutiere și pietonale prin eliminarea denivelărilor și stabilizarea drumului. • Asigurarea unui acces facil și continuu pentru locuitori, transport public și servicii de urgență. • Reducerea efectelor alunecărilor de teren și a degradărilor cauzate de ape pluviale prin lucrări de drenaj și stabilizare a terenului. • Creșterea durabilității și calității infrastructurii rutiere locale, pentru a sprijini dezvoltarea comunității și a economiei locale
6.	Indicatorii calitativi și cantitativi	<p>Indicatori cantitativi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 120 m de drum reparat și modernizat. 2. 100% din locuitorii zonei beneficiază de acces îmbunătățit la drum. 3. Reducerea timpului de parcurgere a sectorului de drum cu minimum 30% față de situația actuală. 4. Numărul de accidente rutiere sau incidente pe sectorul reparat redus cu cel puțin 50%. 5. Volume de materiale utilizate: asfalt, pietriș, drenaj – cantități exacte conform devizului tehnic. <p>Indicatori calitativi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Îmbunătățirea confortului și siguranței circulației pentru pietoni și autovehicule. 2. Creșterea accesibilității și conectivității zonei, facilitând transportul local și accesul la servicii. 3. Reducerea efectelor negative ale alunecărilor de teren și eroziunii asupra drumului. 4. Sporirea durabilității infrastructurii rutiere, prin lucrări de calitate și materiale rezistente. 5. Creșterea satisfacției locuitorilor față de condițiile drumurilor locale și serviciile publice.
7.	Partenerii posibili	ADR Sud
8.	Bugetul estimativ	3636000.00 MDL
9.	Posibile surse de finanțare	ADR Sud

		APL Tudora
10.	Perioada	2025– 2026

Fișa de proiect 3

1.	Denumirea localității	Satul Tudora
2.	Denumirea proiectului	Repararea clădirii administrative APL et I
3.	Problema care ar urma a fi soluționată	Problema care urmează a fi soluționată prin proiectul de reparare a clădirii administrative (etajul I) este lipsa condițiilor adecvate pentru desfășurarea activității specialiștilor și pentru deservirea eficientă a cetățenilor. Prin realizarea lucrărilor de reparație, toți specialiștii vor fi concentrați la același nivel, ceea ce va asigura un acces mai facil pentru toți beneficiarii și va contribui la prestarea unor servicii publice de calitate, într-un mediu modern și funcțional.”.
4.	Obiectivul general al proiectului	Obiectivul general al proiectului este îmbunătățirea infrastructurii administrative a Primăriei satului Tudora prin reparația etajului I al clădirii, în scopul creării unor condiții moderne, sigure și funcționale pentru activitatea specialiștilor și pentru prestarea unor servicii publice de calitate tuturor cetățenilor.
5.	Obiectivele specifice ale proiectului	<p>Reabilitarea și modernizarea spațiilor de lucru de la etajul I al clădirii administrative, conform standardelor actuale de confort și siguranță.</p> <p>Asigurarea condițiilor optime de muncă pentru toți specialiștii administrației publice locale, prin amenajarea birourilor și dotarea cu echipamente necesare.</p> <p>Crearea unui spațiu accesibil și prietenos pentru beneficiari, care să permită deservirea eficientă și rapidă a cetățenilor.</p> <p>Îmbunătățirea calității și eficienței serviciilor publice locale, prin organizarea funcțională a birourilor la același nivel.</p> <p>Creșterea gradului de satisfacție al cetățenilor față de serviciile oferite de administrația publică locală.</p>

6.	Indicatorii calitativi și cantitativi	<p>Indicatori cantitativi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. 1 etaj al clădirii administrative reparat și modernizat integral. 2. 6 birouri (sau numărul real) renovate și funcționale pentru specialiștii administrației publice locale. 3. 100% dintre specialiștii primăriei relocați la același nivel pentru o mai bună coordonare și comunicare internă. 4. Peste 1.200 de locuitori ai satului Tudora care beneficiază de servicii publice îmbunătățite. 5. Durata medie de deservire a cetățenilor redusă cu minimum 20% datorită organizării eficiente a spațiului. <p>Indicatori calitativi:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Creșterea calității serviciilor publice oferite cetățenilor prin îmbunătățirea condițiilor de muncă ale specialiștilor. 2. Îmbunătățirea accesului beneficiarilor la toate serviciile publice, într-un spațiu modern, confortabil și sigur. 3. Crearea unui mediu de lucru eficient și colaborativ pentru angajații administrației publice locale. 4. Creșterea satisfacției populației privind interacțiunea cu instituțiile publice locale. 5. Consolidarea imaginii instituționale a Primăriei satului Tudora ca administrație modernă, transparentă și orientată către cetățean.
7.	Partenerii posibili	ONDRL APL Tudora
8.	Bugetul estimativ	818464,00 MD
9.	Posibile surse de finanțare	Satul European II Primăria Tudora
10.	Perioada	2024-2025

Fișa de proiect 4

1.	Denumirea localității	Satul Tudora
2.	Denumirea proiectului	Reparația și acoperirea garajului destinat autospecialei și "Serviciul de Pompieri Voluntari" s.Tudora
3.	Problema care ar urma a fi soluționată	În prezent, garajul în care este amplasată autospeciala și își desfășoară activitatea Serviciul de pompieri voluntari din satul Tudora se află într-o stare tehnică nesatisfăcătoare. Acoperișul este deteriorat, prezintă infiltrații de apă, iar condițiile existente nu asigură protecția corespunzătoare a autospecialei

		și a echipamentelor de intervenție. Lipsa unui spațiu sigur și funcțional pune în pericol starea tehnică a autospecialei, îngreunează intervențiile în caz de incendii sau situații de urgență și afectează activitatea echipei de pompieri voluntari. În sezonul rece, lipsa unui acoperiș bun duce la deteriorarea echipamentelor, la imposibilitatea menținerii temperaturii minime necesare și la condiții riscante de lucru pentru voluntari.
4.	Obiectivul general al proiectului	Îmbunătățirea condițiilor de funcționare a Serviciului de pompieri voluntari din satul Tudora prin repararea și acoperirea garajului destinat autospecialei, în vederea asigurării protecției corespunzătoare a echipamentelor și creșterii capacității de intervenție în situații de urgență.
5.	Obiectivele specifice ale proiectului	Reabilitarea construcției existente prin efectuarea lucrărilor de reparație a pereților, tavanului și pardoselii garajului, pentru asigurarea unui spațiu sigur și funcțional. Montarea unui acoperiș nou și durabil care să protejeze autospeciala și echipamentele de intervenție împotriva factorilor nocivi și să prevină deteriorarea acestora. Crearea condițiilor adecvate de depozitare și întreținere a autospecialei și echipamentelor, contribuind la menținerea stării tehnice și la prelungirea duratei de utilizare. Îmbunătățirea capacității de reacție a Serviciului de pompieri voluntari în situații de urgență prin asigurarea unui spațiu adecvat, funcțional și protejat.
6.	Indicatorii calitativi și cantitativi	Indicatori cantitativi: <ol style="list-style-type: none"> 1. 1 garaj al Serviciului de pompieri voluntari reparat și acoperit; 2. 120 m² suprafață totală reabilitată 3. 1 acoperiș nou instalat, 375 m.p. rezistent la factori nocivi; 4. 10 pompieri voluntari care beneficiază de condiții îmbunătățite de activitate; 5. 1 autospecială protejată corespunzător împotriva deteriorării; 6. 100% creștere a gradului de funcționalitate a spațiului de intervenție. Indicatori calitativi: <ol style="list-style-type: none"> 1. Îmbunătățirea condițiilor de lucru și de depozitare pentru echipa de pompieri voluntari;

		<ol style="list-style-type: none"> 2. Creșterea siguranței și protecției autospecialei și echipamentelor de intervenție; 3. Reducerea timpului de pregătire pentru intervenții în caz de urgență; 4. Consolidarea capacității locale de răspuns în situații de risc (incendii, calamități etc.); 5. Creșterea nivelului de satisfacție și implicare a membrilor echipei de pompieri voluntari; 6. Îmbunătățirea imaginii și funcționalității Serviciului de pompieri în cadrul comunității.
7.	Partenerii posibili	AO "Tudoreni de pretutindeni"
8.	Bugetul estimativ	317000,00 MD
9.	Posibile surse de finanțare	UN WOMEN Primăria Tudora
10.	Perioada	20.10-20.12.2025